

Dz.U. 1997 Nr 133 poz. 882**USTAWA
z dnia 29 sierpnia 1997 r.****o komornikach sądowych i egzekucji**

Opracowano na
podstawie: tj. Dz. U.
z 2011 r. Nr 231,
poz. 1376, z 2012 r.
poz. 759, 1544.

**Rozdział 1
Przepisy ogólne****Art. 1.**

Komornik sądowy, zwany dalej „komornikiem”, jest funkcjonariuszem publicznym działającym przy sądzie rejonowym.

Art. 2.

1. Czynności egzekucyjne w sprawach cywilnych wykonuje wyłącznie komornik, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w innych ustawach. Komornik wykonuje także inne czynności przekazane na podstawie odrębnych przepisów.
2. Komornik pełni czynności osobiście, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach prawa.
3. Komornikom powierza się w szczególności następujące zadania:
  - 1) wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach o roszczenia pieniężne i niepieniężne oraz o zabezpieczenie roszczeń;
  - 2) wykonywanie innych tytułów wykonawczych wydanych na podstawie odrębnych przepisów oraz tytułów egzekucyjnych, które zgodnie z odrębnymi przepisami podlegają wykonaniu w drodze egzekucji sądowej bez zaopatrywania ich w klauzulę wykonalności;
  - 3) sporządzanie protokołu stanu faktycznego przed wszczęciem procesu sądowego lub przed wydaniem orzeczenia na zarządzenie sądu lub prokuratora.
4. Komornik, poza zadaniami określonymi w ust. 3, ma prawo:
  - 1) doręczania zawiadomień sądowych, obwieszczeń, protestów i zażaleń oraz innych dokumentów za potwierdzeniem odbioru i oznaczeniem daty;
  - 2) na wniosek organizatora licytacji – sprawowania urzędowego nadzoru nad dobrowolnymi publicznymi licytacjami, z przybiciem najniższej lub najwyższej oferty;
  - 3) weryfikowania istnienia i treści tytułów wykonawczych wydanych w postępowaniach elektronicznych.
5. Organy administracji publicznej, urzędy skarbowe, organy rentowe, o których mowa w art. 476 § 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania

cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.¹⁾), banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, podmioty prowadzące działalność maklerską, organy spółdzielni mieszkaniowych, zarządy wspólnot mieszkaniowych, inne podmioty zarządzające mieszkaniami i lokalami użytkowymi, jak również inne instytucje są obowiązane na pisemne żądanie komornika udzielić mu informacji niezbędnych do prawidłowego prowadzenia postępowania egzekucyjnego, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia oraz wykonania innych czynności wchodzących w zakres jego ustawowych zadań, w szczególności dotyczące stanu majątkowego dłużnika oraz umożliwiających identyfikację składników jego majątku. Przepis art. 762 Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.

6. Komornik ponosi odpowiedzialność za szkody wynikające z ujawnienia tajemnicy bankowej lub skarbowej i wykorzystania jej niezgodnie z przeznaczeniem.
7. W sprawach o egzekucję lub o zabezpieczenie świadczeń alimentacyjnych lub rent mających charakter alimentów oraz w sprawach o egzekucję lub o zabezpieczenie świadczeń wszczętych na wniosek Skarbu Państwa, w tym na polecenie sądu lub prokuratora, niezwiązanych z wykonywaniem działalności gospodarczej, informacje, o których mowa w ust. 5, udzielane są nieodpłatnie.
8. Informacji, o których mowa w ust. 5, udziela się w terminie 7 dni od dnia otrzymania żądania w oparciu o dane przekazane przez komornika.

---

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 264, poz. 2205 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656 i Nr 235, poz. 1699, z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766 i 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831, Nr 123, poz. 849, Nr 176, poz. 1243, Nr 181, poz. 1287, Nr 192, poz. 1378 i Nr 247, poz. 1845, z 2008 r. Nr 59, poz. 367, Nr 96, poz. 609 i 619, Nr 110, poz. 706, Nr 116, poz. 731, Nr 119, poz. 772, Nr 120, poz. 779, Nr 122, poz. 796, Nr 171, poz. 1056, Nr 220, poz. 1431, Nr 228, poz. 1507, Nr 231, poz. 1547 i Nr 234, poz. 1571, z 2009 r. Nr 26, poz. 156, Nr 67, poz. 571, Nr 69, poz. 592 i 593, Nr 131, poz. 1075, Nr 179, poz. 1395 i Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 3, poz. 13, Nr 7, poz. 45, Nr 40, poz. 229, Nr 108, poz. 684, Nr 109, poz. 724, Nr 125, poz. 842, Nr 152, poz. 1018, Nr 155, poz. 1037, Nr 182, poz. 1228, Nr 197, poz. 1307, Nr 215, poz. 1418, Nr 217, poz. 1435 i Nr 241, poz. 1621 oraz z 2011 r. Nr 34, poz. 173, Nr 85, poz. 458, Nr 87, poz. 482, Nr 92, poz. 531, Nr 112, poz. 654, Nr 129, poz. 735, Nr 138, poz. 806 i 807, Nr 144, poz. 854, Nr 149, poz. 887 i Nr 224, poz. 1342.

9. Opłatę za udzielenie informacji komornik uiszcza po jej udzieleniu, na wezwanie podmiotu udzielającego informacji.

Art. 3.

1. Przy wykonywaniu czynności komornik podlega orzeczeniom sądu i prezesowi sądu rejonowego, przy którym działa.
2. Prezes sądu rejonowego, przy którym działa komornik, sprawuje nadzór nad jego działalnością, a w szczególności:
  - 1) ocenia szybkość, sprawność i rzetelność postępowania poprzez badanie, czy w konkretnych sprawach nie zachodzi nieuzasadniona przewlekłość w podejmowaniu czynności;
  - 2) kontroluje prawidłowość prowadzenia biurowości i rachunkowości kancelarii komorniczej;
  - 3) bada kulturę pracy, w tym przestrzeganie wyznaczonych terminów czynności i przyjmowania interesantów oraz utrzymywanie kancelarii komorniczej na poziomie odpowiednim do godności urzędu i posiadanych środków;
  - 4) zawiadamia sąd o potrzebie wydania komornikowi zarządzeń w trybie art. 759 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego.
3. W zakresie nadzoru, o którym mowa w ust. 2, prezes sądu rejonowego działa w szczególności poprzez kontrolę kancelarii komornika, przeprowadzaną nie rzadziej niż raz w roku, sprawowaną osobiście lub przez wyznaczonego sędziego i przy pomocy księgowego, a w zakresie kontroli finansowej przez upoważnioną osobę, oraz w ramach rozpatrywania skarg i zażaleń niestanowiących przedmiotu rozpoznania sądu w trybie art. 767 Kodeksu postępowania cywilnego. Prezes sądu rejonowego uprawniony jest do żądania od komornika wyjaśnień oraz do wydawania zarządzeń, których nieprzestrzeganie może stanowić podstawę wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub odwołania komornika z zajmowanego stanowiska.
4. Skargi i zażalenia niestanowiące przedmiotu rozpoznania sądu w trybie art. 767 Kodeksu postępowania cywilnego prezes sądu rejonowego rozpatruje w terminie 7 dni. W tym samym terminie podlegają przekazaniu właściwemu sądowi skargi stanowiące przedmiot rozpoznania sądu.

Art. 3a.

Komornik na własny rachunek wykonuje czynności, o których mowa w art. 2.

Art. 4.

1. Komornik używa okrągłej pieczęci urzędowej z godłem Rzeczypospolitej Polskiej, wskazującej w otoku pełnioną funkcję, sąd rejonowy, przy którym działa, imię i nazwisko oraz siedzibę kancelarii.
2. Zastępca komornika używa pieczęci zastępowanego komornika, czyniąc przy swoim czytelnym podpisie wzmiankę o tym, że działa w zastępstwie.

Art. 5.

Komornik prowadzi kancelarię komorniczą, zwaną dalej „kancelarią”.

Art. 6.

Skargi na postępowanie komornika niedotyczące czynności egzekucyjnych i nieobjęte nadzorem prezesa sądu rejonowego rozpatrują organy samorządu komorniczego.

Art. 7.

1. Rewirem komorniczym jest obszar właściwości sądu rejonowego, a w przypadkach wskazanych w ust. 4 obszar właściwości dwóch lub kilku sądów rejonowych.
2. Komornicy, których siedziby kancelarii są położone w obszarze właściwości nowo utworzonego sądu rejonowego, z chwilą jego utworzenia stają się z mocy prawa komornikami przy tym sądzie.
- 2a. Jeżeli w obszarze właściwości nowo utworzonego sądu rejonowego nie ma siedziby kancelarii komorniczej, Minister Sprawiedliwości zarządza utworzenie wolnego stanowiska komornika, po czym wszczyna postępowanie, o którym mowa w art. 11.
- 2b. Do czasu powołania komornika w rewirze, o którym mowa w ust. 2a, lub zniesienia tego rewiru w trybie określonym w ust. 4, czynności egzekucyjne w tym rewirze wykonują komornicy dotychczas właściwi.
3. W razie zniesienia sądu rejonowego komornicy dotychczas działający przy tym sądzie stają się z mocy prawa komornikami przy sądzie, który swoją właściwością objął obszar właściwości zniesionego sądu.
4. W przypadku trzykrotnego bezskutecznego obwieszczenia o wolnym stanowisku komornika w rewirze, w którym nie działa komornik, Minister Sprawiedliwości, w drodze zarządzenia, znosi ten rewir i przyłącza go do obszaru właściwości jednego z sąsiednich rewirów. W razie zmiany okoliczności, jednakże nie wcześniej niż po upływie 2 lat Minister Sprawiedliwości uchyla zarządzenie o zniesieniu rewiru i dokonuje obwieszczenia o wolnym stanowisku komornika w trybie określonym w art. 11 ust. 2.
5. Z dniem zniesienia rewiru, o którym mowa w ust. 4, sprawy prowadzone przez komornika tego rewiru stają się sprawami komornika rewiru, do którego został przyłączony zniesiony rewir. Jeżeli w rewirze, do którego nastąpiło przyłączenie, działa więcej niż jeden komornik, prezes sądu rejonowego, którego obszar właściwości obejmuje ten rewir, dokonuje podziału spraw pomiędzy działających w nim komorników, proporcjonalnie do liczby prowadzonych przez nich spraw.
6. Minister Sprawiedliwości na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości prowadzi i na bieżąco aktualizuje wykaz komorników, w którym wskazuje rewiry komornicze położone w obszarach właściwości poszczególnych sądów apelacyjnych, imiona i nazwiska komorników działających w tych rewirach oraz siedziby i adresy ich kancelarii.
7. Prezes sądu rejonowego na stronach internetowych sądu prowadzi i na bieżąco aktualizuje wykaz komorników działających przy tym sądzie, w którym wskazuje imiona i nazwiska komorników oraz siedziby i adresy ich kancelarii. Wykaz udostępnia się również do publicznej wiadomości na tablicy informacyjnej w budynku sądu rejonowego.

Art. 8.

1. Komornik działa na obszarze swojego rewiru komorniczego, z zastrzeżeniem ust. 5.

2. W rewirze komorniczym może działać więcej niż jeden komornik.
3. Minister Sprawiedliwości ocenia, czy liczba komorników działających w rewirze jest wystarczająca, biorąc przy tym pod uwagę potrzeby prawidłowego i sprawnego wykonywania czynności, o których mowa w art. 2, wielkość wpływu i stan zaległości spraw o egzekucję i o wykonanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia, stopień opanowania wpływu w tych sprawach, ilość przedsiębiorców mających siedzibę lub oddziały w obszarze rewiru oraz liczbę i strukturę ludności w rewirze. W razie uznania, iż zachodzi potrzeba zwiększenia liczby komorników w rewirze, Minister Sprawiedliwości, z urzędu lub na wniosek prezesa właściwego sądu okręgowego, zarządza, po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej, utworzenie wolnego stanowiska komornika w tym rewirze, po czym wszczyna postępowanie w trybie art. 11. W przypadku działania z urzędu Minister Sprawiedliwości zasięga ponadto opinii prezesa właściwego sądu okręgowego. Opinię, o której wyżej mowa, rada izby komorniczej nadsyła w terminie 21 dni. Nienadesłanie opinii w tym terminie nie stanowi przeszkody do wydania zarządzenia.
4. Komornik nie może odmówić przyjęcia wniosku o wszczęcie egzekucji lub wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia, do przeprowadzenia których jest właściwy zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego.
5. Wierzyciel ma prawo wyboru komornika na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem spraw o egzekucję z nieruchomości oraz spraw, w których przepisy o egzekucji z nieruchomości stosuje się odpowiednio. W przypadku wyboru komornik działa poza obszarem swojego rewiru komorniczego.
6. Wierzyciel, dokonując wyboru komornika, składa wraz z wnioskiem o wszczęcie egzekucji oświadczenie na piśmie, że korzysta z prawa wyboru komornika.
7. Komornik wybrany przez wierzyciela nie może odmówić wszczęcia egzekucji, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia lub podjęcia innych czynności wchodzących w zakres jego ustawowych zadań, jeżeli byłyby prowadzone w obszarze właściwości sądu apelacyjnego obejmującego jego rewir.
8. Komornik wybrany przez wierzyciela odmawia jednak wszczęcia egzekucji, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia lub podjęcia innych czynności wchodzących w zakres jego ustawowych zadań, jeżeli w zakresie prowadzonych przez niego egzekucji zaległość przekracza sześć miesięcy. Zaległość tę oblicza się, dzieląc liczbę spraw niezafatwionych w poprzednim półroczu przez średni miesięczny wpływ spraw w poprzednim półroczu, wyłączając sprawy o egzekucję świadczeń powtarzających się.
9. W przypadku odmowy wszczęcia egzekucji, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia lub podjęcia innych czynności wchodzących w zakres ustawowych zadań komornika, komornik wydaje postanowienie. Postanowienie to doręcza się tylko wierzycielowi.
10. Komornik wybrany przez wierzyciela zawiadamia niezwłocznie o wszczęciu egzekucji lub wykonaniu postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia komorników właściwych według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. Zawiadomienie może być dokonane za pośrednictwem telefaksu lub poczty elektronicznej. W takim przypadku dowodem zawiadomienia jest potwierdzenie transmisji danych.
11. W razie podejmowania przez komornika wybranego przez wierzyciela czynności poza swoim rewirem komorniczym wydatki obejmujące diety przysługujące osobom zatrudnionym w kancelarii komornika i uczestniczącym w tych czynnościach, koszty przejazdów i noclegów komornika i tych osób oraz koszty trans-

portu specjalistycznego obciążają wierzyciela, chyba że wyrazi on zgodę na obciążenie go innymi wydatkami określonymi w art. 39 ust. 2. Wydatki te obciążają wierzyciela niezależnie od przysługującego mu zwolnienia od kosztów sądowych. Nie wlicza się ich do kosztów egzekucji obciążających dłużnika.

12. Przekazując sprawę innemu komornikowi, komornik wybrany przez wierzyciela, w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia o przekazaniu, zwraca niewykorzystaną zaliczkę lub jej część pobraną na poczet wydatków, o których mowa w ust. 11.
13. Komornik, za zgodą wierzyciela, może przekazać całość lub część sprawy egzekucyjnej innemu komornikowi, jeżeli ten wyrazi na to zgodę.
14. Komornik właściwy do prowadzenia egzekucji, zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego, w chwili wszczęcia postępowania pozostaje właściwy do jego ukończenia, choćby podstawy właściwości zmieniły się w toku sprawy.

Art. 9.

1. Wniosek o wyłączenie komornika zgłasza się na piśmie do komornika prowadzącego postępowanie, uprawdopodobniając przyczyny wyłączenia. Komornik jest zobowiązany, w terminie 3 dni od dnia złożenia wniosku o wyłączenie, przekazać wniosek do sądu rejonowego, przy którym działa, wraz z pisemnymi wyjaśnieniami.
2. Sąd rejonowy, przy którym działa komornik, rozpoznaje wniosek o wyłączenie komornika w terminie 7 dni od dnia przekazania wniosku. Orzekając o wyłączeniu komornika, sąd wyznacza jednocześnie innego komornika do prowadzenia sprawy, której wyłączenie dotyczy.
3. Postanowienie w przedmiocie wyłączenia komornika sąd wydaje na posiedzeniu niejawnym w składzie jednoosobowym. Na postanowienie to zażalenie nie przysługuje.
4. Przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio do zastępcy komornika oraz do asesorów i aplikantów komorniczych, jeżeli osoby te prowadzą postępowanie lub dokonują określonych czynności w sprawie.
5. W zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie do komornika stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o wyłączeniu sędziego.

Rozdział 2

Powoływanie i odwoływanie komorników

Art. 10.

1. Na stanowisko komornika może zostać powołana osoba, która:
  - 1) posiada obywatelstwo polskie;
  - 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
  - 3) posiada nieposzlakowaną opinię;
  - 4) nie była karana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
  - 5) nie jest podejrzana o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
  - 6) ukończyła wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskała tytuł magistra prawa lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej;

- 7) jest zdolna ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków komornika;
  - 8) odbyła aplikację komorniczą;
  - 9) złożyła egzamin komorniczy;
  - 10) pracowała w charakterze asesora komorniczego co najmniej 2 lata;
  - 11) ukończyła 26 lat.
2. Zdolność do pełnienia obowiązków komornika, ze względu na stan zdrowia, stwierdza się w oparciu o przepisy wydane na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.²⁾) regulujących zakres i sposób przeprowadzania badań kandydatów do objęcia urzędu sędziego. Od obowiązku poddania się badaniom zwalnia się sędziów.
  3. Wymogi, o których mowa w ust. 1 pkt 8 i 9, nie dotyczą osób, które ukończyły aplikację sądową, prokuratorską, adwokacką, radcowską lub notarialną i zdały wymagany egzamin, oraz osób, które w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o powołanie na stanowisko asesora komorniczego pracowały co najmniej 5 lat na stanowisku referendarza sądowego.
  4. Wymogi, o których mowa w ust. 1 pkt 8–10, nie dotyczą sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych, notariuszy, starszych radców Prokuraturii Generalnej oraz osób posiadających stopień doktora nauk prawnych.
  5. Wymóg, o którym mowa w ust. 1 pkt 8, nie dotyczy:
    - 1) osób, które po ukończeniu wyższych studiów prawniczych przez okres co najmniej 5 lat w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego wykonywały w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej, o której mowa w art. 4a ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188, z późn. zm.³⁾), lub kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej, o której mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65, z późn. zm.⁴⁾), na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej przez adwokata lub radcę prawnego;

---

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1787, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, Nr 213, poz. 1802 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 188, poz. 1838 i Nr 228, poz. 2256, z 2004 r. Nr 34, poz. 304, Nr 130, poz. 1376, Nr 185, poz. 1907, Nr 273, poz. 2702 i 2703, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 131, poz. 1102, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1410, 1413 i 1417, Nr 178, poz. 1479 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1044 i Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 25, poz. 162, Nr 64, poz. 433, Nr 73, poz. 484, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 136, poz. 959, Nr 138, poz. 976, Nr 204, poz. 1482 i Nr 230, poz. 1698, z 2008 r. Nr 223, poz. 1457, Nr 228, poz. 1507 i Nr 234, poz. 1571, z 2009 r. Nr 1, poz. 4, Nr 9, poz. 57, Nr 26, poz. 156 i 157, Nr 56, poz. 459, Nr 157, poz. 1241, Nr 178, poz. 1375, Nr 219, poz. 1706 i Nr 223, poz. 1777, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 205, poz. 1364 oraz z 2011 r. Nr 109, poz. 627, Nr 126, poz. 714 i Nr 203, poz. 1192.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 166, poz. 1317, Nr 210, poz. 1628 i Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 7, poz. 45, Nr 47, poz. 278, Nr 200, poz. 1326 i Nr 217, poz. 1429 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 142, poz. 830.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 200, poz. 1326 i Nr 217, poz. 1429 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 142, poz. 830.

- 2) osób, które po ukończeniu wyższych studiów prawnych przez okres co najmniej 5 lat w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego wykonywały w kancelarii notarialnej, na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane z czynnościami wykonywanymi przez notariusza;
  - 3) osób, które przez okres co najmniej 5 lat w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego zatrudnione były na stanowisku asystenta sędziego.
6. Pięcioletnie okresy zatrudnienia, o których mowa w ust. 3 i 5, ustala się jako sumę okresów obliczonych z zachowaniem proporcjonalności ich wymiaru.

Art. 11.

1. Komornika powołuje Minister Sprawiedliwości na wniosek zainteresowanego.
  - 1a. (uchylony).
  - 1b. (uchylony).
2. Minister Sprawiedliwości informuje, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, o wolnym stanowisku komornika oraz wskazuje rewir, w którym ma nastąpić powołanie, i prezesa sądu apelacyjnego, do którego w terminie jednego miesiąca od daty wskazanej w obwieszczeniu, należy składać wnioski o powołanie. W przypadku zwolnienia stanowiska komornika wskutek śmierci albo odwołania komornika, w obwieszczeniu należy tę okoliczność wskazać, wymienić imię, nazwisko, siedzibę i adres kancelarii zmarłego albo odwołanego komornika oraz zaznaczyć że osoba, która zostanie powołana na stanowisko komornika przejmie prowadzenie spraw dotychczas prowadzonych i niezakończonych przez tego komornika.
3. Niezwłocznie po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, prezes sądu apelacyjnego przesyła Ministrowi Sprawiedliwości wnioski o powołanie na stanowisko komornika wraz ze złożonymi załącznikami.
4. Minister Sprawiedliwości przesyła odpisy wniosków o powołanie na stanowisko komornika wraz z załącznikami radzie właściwej izby komorniczej w celu wyrażenia opinii w terminie 21 dni. Brak opinii nie stanowi przeszkody do nadania wnioskowi dalszego biegu.
5. Przed rozpatrzeniem wniosku o powołanie na stanowisko komornika Minister Sprawiedliwości może zwrócić się do Krajowej Rady Komorniczej o wyrażenie opinii w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż czternaście dni. Brak opinii Rady nie wstrzymuje rozpoznania wniosku.
  - 5a. (uchylony).
6. W tym samym czasie zainteresowany może ubiegać się o powołanie tylko na jedno stanowisko komornika.
7. Minister Sprawiedliwości pozostawia bez rozpoznania wnioski złożone po terminie, o którym mowa w ust. 2, oraz wszystkie wnioski zainteresowanego w przypadku złożenia wniosków o powołanie na więcej niż jedno stanowisko komornika.

Art. 11a. (uchylony).

Art. 12.

1. Do wniosku o powołanie na stanowisko komornika zainteresowany załącza życiorys i dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 i 6–11, zaświadczenie albo oświadczenie, że nie jest przeciwko niemu prowadzone postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe. Zainteresowany może przedstawiać opinie, świadectwa i zaświadczenia.
- 1a. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.
2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, zainteresowany urodzony przed dniem 1 sierpnia 1972 r., dołącza również oświadczenie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425, z późn. zm.⁵⁾) albo informację, o której mowa w art. 7 ust. 3a tej ustawy.

Art. 12a.

Minister Sprawiedliwości zasięga z Krajowego Rejestru Karnego informacji o osobie zainteresowanej powołaniem na stanowisko komornika.

Art. 13.

1. Komornik jest obowiązany w terminie miesiąca od dnia zawiadomienia o powołaniu utworzyć lub objąć kancelarię i zgłosić o tym Ministrowi Sprawiedliwości. W przypadku utworzenia kancelarii, w zgłoszeniu komornik obowiązany jest podać również jej adres.
- 1a. O utworzeniu kancelarii i jej adresie komornik zawiadamia w terminie 14 dni właściwego prezesa sądu rejonowego.
- 1b. Komornik jest obowiązany do zgłoszenia Ministrowi Sprawiedliwości i właściwemu prezesowi sądu rejonowego, w terminie 14 dni, każdej zmiany adresu kancelarii.
2. Minister Sprawiedliwości w uzasadnionych przypadkach może przedłużyć termin, o którym mowa w ust. 1.
3. W przypadku niedokonania obowiązku, o którym mowa w ust. 1, powołanie traci moc. Okoliczność tę stwierdza Minister Sprawiedliwości.
4. (uchylony).

Art. 14.

1. O zgłoszeniu przez komornika utworzenia lub objęcia kancelarii Minister Sprawiedliwości zawiadamia prezesa właściwego sądu apelacyjnego.

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 83, poz. 561, Nr 85, poz. 571, Nr 115, poz. 789, Nr 165, poz. 1171 i Nr 176, poz. 1242, z 2009 r. Nr 178, poz. 1375, z 2010 r. Nr 79, poz. 522, Nr 96, poz. 620, Nr 127, poz. 857, Nr 155, poz. 1036 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 76, poz. 408, Nr 84, poz. 455 i Nr 89, poz. 514.

2. W terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, prezes sądu apelacyjnego odbiera od komornika ślubowanie według następującej roty:
  - „Ślubuję uroczyście jako komornik powierzone mi obowiązki wypełniać zgodnie z prawem i sumieniem, dochować tajemnicy prawnie chronionej, w postępowaniu swym kierować się zasadami uczciwości, godności i honoru”.
- 2a. Prezes sądu apelacyjnego zawiadamia Ministra Sprawiedliwości, prezesa właściwego sądu okręgowego, prezesa właściwego sądu rejonowego oraz radę właściwej izby komorniczej o przyjęciu od komornika ślubowania, o którym mowa w ust. 2.
3. Jeżeli komornik odmówi złożenia ślubowania, o którym mowa w ust. 2, lub z własnej winy nie złoży go we wskazanym terminie, powołanie traci moc. Okoliczność tę stwierdza Minister Sprawiedliwości.
4. Z dniem złożenia ślubowania komornik uzyskuje prawo wykonywania czynności, o których mowa w art. 2.

Art. 15.

1. Minister Sprawiedliwości zawiesza komornika w czynnościach, jeżeli:
  - 1) przeciwko komornikowi jest prowadzone postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;
  - 2) przy wszczęciu lub w toku postępowania o częściowe bądź całkowite ubezwłasnowolnienie komornika ustanowiono doradcę tymczasowego.
2. Minister Sprawiedliwości może zawiesić komornika w czynnościach, jeżeli:
  - 1) wniósł o to sam komornik z powodu długotrwałej choroby lub z innych ważnych przyczyn;
  - 2) przeciwko komornikowi jest prowadzone postępowanie o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub nieumyślne przestępstwo skarbowe.
- 2a. Na postanowienie Ministra Sprawiedliwości o zawieszeniu komornika w czynnościach przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Do rozpoznania zażalenia stosuje się właściwe przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.⁶⁾).
3. Zawieszenie komornika w czynnościach ustaje z dniem:

---

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474, Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307 oraz z 2011 r. Nr 48, poz. 245 i 246, Nr 53, poz. 273, Nr 112, poz. 654, Nr 117, poz. 678, Nr 142, poz. 829, Nr 191, poz. 1135 i Nr 217, poz. 1280.

- 1) prawomocnego zakończenia postępowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2, chyba że komornik został skazany lub Minister Sprawiedliwości uchylił zawieszenie wcześniej;
- 2) oddalenia lub odrzucenia wniosku o ubezwłasnowolnienie lub umorzenie postępowania lub uchylenia postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego;
- 3) złożenia wniosku w tym przedmiocie przez komornika w sytuacji określonej w ust. 2 pkt 1.

Art. 15a.

1. Minister Sprawiedliwości odwołuje komornika z zajmowanego stanowiska, jeżeli komornik:
  - 1) zrezygnował z pełnienia obowiązków komornika;
  - 2) z powodu choroby lub utraty sił uznany został przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków komornika lub bez uzasadnionej przyczyny odmówił poddania się takiemu badaniu, mimo skierowania przez radę właściwej izby komorniczej lub prezesa właściwego sądu okręgowego;
  - 3) (uchylony);
  - 4) został prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
  - 5) został ubezwłasnowolniony częściowo bądź całkowicie;
  - 6) dopuścił się rażącego lub uporczywego naruszenia przepisów prawa – na wniosek prezesa właściwego sądu apelacyjnego lub prezesa właściwego sądu okręgowego;
  - 7) z zawinionych przez siebie przyczyn nie wykonał zarządzeń, o których mowa w art. 3 ust. 3 – na wniosek prezesa właściwego sądu apelacyjnego lub prezesa właściwego sądu okręgowego;
  - 8) został ukarany prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym karą wydalenia ze służby komorniczej;
  - 9) nie zawarł umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 24 ust. 2, lub utracił to ubezpieczenie z zawinionych przez siebie przyczyn.
2. Minister Sprawiedliwości może odwołać komornika z zajmowanego stanowiska w razie prawomocnego skazania za nieumyślne przestępstwo lub nieumyślne przestępstwo skarbowe.
3. Odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 6, 7 i 9 oraz w ust. 2, następuje po uprzednim wysłuchaniu komornika, chyba że nie jest to możliwe, oraz po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej, która przedstawia opinię w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku o wyrażenie opinii. Nienadesłanie opinii w tym terminie przez radę izby komorniczej nie wstrzymuje wydania decyzji w przedmiocie odwołania komornika.
4. (uchylony).

Art. 15b.

1. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej oraz prezesa właściwego sądu apelacyjnego, może przenieść komornika, za jego zgodą lub na jego wniosek, na stanowisko komornika w innym rewirze komorniczym, jeżeli przemawiają za tym potrzeby prawidłowego i sprawnego prowadzenia czynności, o których mowa w art. 2, lub uzasadniony interes komornika. Krajowa Rada Komornicza przedstawia opinię w terminie wyznaczonym, nie krótszym niż 14 dni. Nienadesłanie opinii w tym terminie nie wstrzymuje wydania decyzji w przedmiocie przeniesienia.
2. Nie jest dopuszczalne przeniesienie komornika na stanowisko, co do którego Minister Sprawiedliwości skierował uprzednio do publikacji w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” obwieszczenie o wolnym stanowisku komornika, do czasu zakończenia postępowania o powołanie na to stanowisko.

Rozdział 3**Obowiązki i prawa komorników****Art. 16.**

1. Komornik jest obowiązany postępować zgodnie z przepisami prawa, złożonym ślubowaniem i zasadami etyki zawodowej oraz podnosić kwalifikacje zawodowe.
2. Komornik jest obowiązany do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym. Oświadczenie o stanie majątkowym dotyczy majątku odrębnego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową. Oświadczenie to powinno zawierać w szczególności informacje o posiadanych zasobach pieniężnych, nieruchomościach, udziałach i akcjach w spółkach prawa handlowego, a ponadto o nabytym przez tę osobę albo jej małżonka od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, gminy lub związku międzygminnego mieniu, które podlegało zbyciu w drodze przetargu. Oświadczenie to powinno również zawierać dane dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej oraz pełnienia funkcji w spółkach prawa handlowego lub spółdzielniach, z wyjątkiem funkcji w radzie nadzorczej spółdzielni mieszkaniowej.
3. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2, komornicy składają właściwemu terytorialnie prezesowi sądu apelacyjnego.
4. Analizy danych zawartych w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 2 i 3, dokonuje właściwe kolegium sądu apelacyjnego.
5. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2 i 3, składa się przed objęciem stanowiska, a następnie co roku do dnia 31 marca, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, a także w dniu opuszczenia stanowiska komornika.
6. Informacje zawarte w oświadczeniu o stanie majątkowym stanowią tajemnicę prawnie chronioną i podlegają ochronie przewidzianej dla informacji niejawnych o klauzuli tajności „zastrzeżone” określonej w przepisach o ochronie informacji niejawnych, chyba że komornik, który złożył oświadczenie, wyraził pisemną zgodę na ich ujawnienie. W szczególnie uzasadnionych przypadkach podmiot uprawniony, zgodnie z ust. 3 lub 4, do odebrania oświadczenia może je ujawnić pomimo braku zgody składającego oświadczenie. Oświadczenie przechowuje się przez 6 lat.

7. Do złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio formularz, określony przepisami o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

Art. 16a.

W celu zbadania stanu zdrowia komornika prezes właściwego sądu okręgowego lub rada właściwej izby komorniczej może skierować komornika do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, z urzędu lub na jego wniosek.

Art. 17.

Komornik używa tytułu: „Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w ..... Kancelaria Komornicza w.....” z dokładnym określeniem imienia i nazwiska oraz adresu kancelarii.

Art. 17a.

1. Przy wykonywaniu czynności komornik jest obowiązany używać identyfikatora wydanego przez Krajową Radę Komorniczą zawierającego jego imię i nazwisko, zdjęcie, określenie pełnionej funkcji i oznaczenie sądu rejonowego, przy którym działa.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do asesorów i aplikantów komorniczych.
3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, wzór identyfikatora, o którym mowa w ust. 1, mając na względzie konieczność zachowania odpowiedniej przejrzystości i czytelności danych oraz konieczność zabezpieczenia przed podrobieniem.

Art. 17b.

1. Krajowa Rada Komornicza potwierdza dane do weryfikacji podpisu elektronicznego używanego przez komornika w postępowaniu egzekucyjnym.
2. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe czynności Krajowej Rady Komorniczej umożliwiające komornikom prowadzenie egzekucji na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego oraz szczegółowe czynności komornika w egzekucji prowadzonej na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego, kierując się potrzebą przyśpieszenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego w tym trybie.

Art. 18.

1. Komornik dostosowuje dni i godziny przyjęć interesantów do miejscowych warunków. Po uzgodnieniu tych warunków z prezesem sądu rejonowego, przy którym działa, podaje o nich informację na tablicy informacyjnej u wejścia do kancelarii.
2. W sprawach pilnych komornik powinien przyjąć interesantów poza ustalonymi godzinami przyjęć. Komornik powinien również przyjąć interesantów w niedziele i święta, jeżeli ważny interes strony wymaga niezwłocznego działania z udziałem komornika.

Art. 19.

1. Komornik może wykonywać czynności urzędowe w dni robocze i soboty w godzinach od 7 do 21. Na wykonanie czynności w dni ustawowo wolne od pracy lub w godzinach nocnych wymagana jest zgoda prezesa sądu rejonowego.
2. Czynności komornika rozpoczęte przed godziną 21 mogą być prowadzone w dalszym ciągu bez zgody, o której mowa w ust. 1, jeżeli ich przerwanie może znacznie utrudnić egzekucję.

Art. 20.

1. Komornik jest obowiązany zachować w tajemnicy okoliczności sprawy, o których powziął wiadomość ze względu na wykonywane czynności.
2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, trwa także po odwołaniu komornika.
3. Obowiązek zachowania tajemnicy ustaje, gdy komornik składa zeznanie jako świadek lub strona przed sądem lub prokuratorem, chyba że ujawnienie tajemnicy zagraża dobru państwa. W tym przypadku od obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić komornika Minister Sprawiedliwości.

Art. 21.

1. Komornikowi nie wolno podejmować dodatkowego zajęcia lub zatrudnienia, które by przeszkadzało w pełnieniu obowiązków albo mogło uchybiać powadze wykonywanego zawodu.
2. Dodatkowe zatrudnienie komornik może podjąć za zgodą prezesa właściwego sądu apelacyjnego i rady izby komorniczej.
3. O zamiarze podjęcia dodatkowego zajęcia komornik zawiadamia prezesa właściwego sądu apelacyjnego i radę izby komorniczej. Prezes tego sądu w terminie tygodniowym może sprzeciwić się podjęciu tego zajęcia.

Art. 22.

Komornik ma obowiązek w terminie 4 dni przekazać uprawnionemu wyegzekwowanie należności, a jeżeli dopuści do opóźnienia, jest obowiązany zapłacić uprawnionemu odsetki od kwot otrzymanych i nierozliczonych w terminie.

Art. 23.

1. Komornik jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności.
2. Zastępca komornika ponosi odpowiedzialność jak komornik w zakresie czynności, które wykonywał.
3. Skarb Państwa jest odpowiedzialny za szkodę solidarnie z komornikiem.

Art. 24.

1. Komornik jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody, które mogą zostać wyrządzone w związku z wykonywaniem czynności określonych w art. 2, a w przypadku gdy zatrudnia pracowników, również do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody, które mogą zostać wyrządzone ich działaniem w związku z wykonywaniem tych czynności.

2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu oraz zakres realizowanych zadań.

Art. 24a.

1. Prezes sądu rejonowego, przy którym działa komornik, kontroluje spełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w art. 24, w ramach kontroli, o której mowa w art. 3 ust. 3. Spełnienie tego obowiązku ustala się na podstawie okazanej przez komornika polisy lub innego dokumentu ubezpieczenia, potwierdzającego zawarcie umowy tego ubezpieczenia, wystawionego przez zakład ubezpieczeń.
2. W razie stwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 15a ust. 1 pkt 9, prezes sądu rejonowego zawiadamia o tym prezesa właściwego sądu okręgowego.

Art. 25.

Komornicy opłacają, na potrzeby organów samorządu komorniczego, składki miesięczne, których wysokość ustala corocznie Krajowa Rada Komornicza.

Art. 26.

1. Jeżeli komornik nie może pełnić obowiązków z powodu przeszkód prawnych lub faktycznych, pełnienie obowiązków zleca się zastępcy komornika.
2. Zastępcą komornika może być inny komornik albo asesor komorniczy.
3. W zakresie wykonywania czynności, o których mowa w art. 2, asesorowi komorniczemu pełniącemu funkcję zastępcy komornika przysługują prawa i obowiązki komornika.
4. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie śmierci albo odwołania komornika.

Art. 27.

1. Zastępcę komornika wyznacza, w drodze zarządzenia, prezes właściwego sądu apelacyjnego na wniosek rady właściwej izby komorniczej. Wniosek powinien wskazywać przyczyny uzasadniające wyznaczenie zastępcy i osobę kandydata.
2. Przed wyznaczeniem zastępcy prezes sądu apelacyjnego wysłuchuje komornika lub zwraca się o nadesłanie wyjaśnień pisemnych w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż siedem dni, chyba że nie jest to możliwe.
3. Z ważnych powodów prezes sądu apelacyjnego może, w drodze zarządzenia, po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej, dokonać zmiany zastępcy. Brak opinii rady w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż siedem dni, nie stanowi przeszkody do wydania zarządzenia. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 27a.

1. Do zastępcy komornika wyznaczonego w razie śmierci lub odwołania komornika stosuje się odpowiednio art. 3a i art. 28.
2. Jeżeli nowo powołany komornik utworzy własną kancelarię, zastępca komornika przeprowadza likwidację kancelarii zastępowanego komornika. W terminie czternastu dni od zakończenia likwidacji zastępca komornika składa prezesowi właściwego sądu apelacyjnego sprawozdanie z likwidacji kancelarii, przesyłając odpisy sprawozdania radzie właściwej izby komorniczej.
3. Rada izby wydaje odpis sprawozdania, o którym mowa w ust. 2, osobie, która zajmowała stanowisko komornika w rewirze, w którym przeprowadzono likwidację kancelarii, lub jej spadkobiercom, po okazaniu postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku.
4. W przypadku śmierci lub odwołania komornika wyznaczony zastępca prowadzi postępowania w sprawach dotychczas niezakończonych przez zmarłego lub odwołanego komornika do czasu powołania komornika na to stanowisko.
5. Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania przy likwidacji kancelarii komorniczych, mając na względzie konieczność nadania sprawnego biegu sprawom pozostałym do załatwienia po zmarłym lub odwołanym komorniku.

Art. 27b.

Zastępca komornika, który przeprowadza likwidację kancelarii zmarłego lub odwołanego komornika, może rozwiązać umowę o pracę zawartą przez poprzednika z osobą zatrudnioną w tej kancelarii za jednomiesięcznym wypowiedzeniem. Przepis ten dotyczy także umów zawartych na czas określony.

Art. 28.

Do komornika stosuje się przepisy o podatku dochodowym od osób fizycznych, o ubezpieczeniach społecznych oraz o *powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym*⁷⁾, dotyczące osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą.

Rozdział 4**Aplikanci i asesory komorniczy****Art. 29.**

1. Aplikantem komorniczym może zostać ten, kto:
  - 1) spełnia warunki określone w art. 10 ust. 1 pkt 1–7;

---

⁷⁾ Obecnie: ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 26, poz. 157, Nr 38, poz. 299, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 800, Nr 98, poz. 817, Nr 111, poz. 918, Nr 118, poz. 989, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 178, poz. 1374, z 2010 r. Nr 50, poz. 301, Nr 107, poz. 679, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 165, poz. 1116, Nr 182, poz. 1228, Nr 205, poz. 1363, Nr 225, poz. 1465, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1723 i 1725 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 73, poz. 390, Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 113, poz. 657, Nr 122, poz. 696, Nr 138, poz. 808, Nr 149, poz. 887, Nr 171, poz. 1016 i Nr 205 poz. 1203).

- 2) uzyskał pozytywną ocenę z egzaminu konkursowego na aplikację komorniczą, zwanego dalej „egzaminem konkursowym”.
2. Aplikanta komorniczego zatrudnia komornik.
3. Komornik ma obowiązek zatrudnić w okresie 3 lat co najmniej jednego aplikanta komorniczego.
4. Prezes sądu apelacyjnego może zwolnić komornika z obowiązku, o którym mowa w ust. 3, po zasięgnięciu opinii prezesa właściwego sądu rejonowego i rady właściwej izby komorniczej.
5. Prezes właściwego sądu apelacyjnego albo rada właściwej izby komorniczej może zobowiązać komornika do zatrudnienia wskazanego aplikanta komorniczego.
6. Wpis na listę aplikantów komorniczych następuje na podstawie uchwały rady izby komorniczej właściwej ze względu na miejsce złożenia zgłoszenia, o którym mowa w art. 29d ust. 1 pkt 3. W uchwale tej rada izby komorniczej obowiązana jest wskazać komornika, w którego kancelarii aplikant komorniczy jest albo zostanie zatrudniony.
7. (uchylony).
8. Osobie spełniającej warunki, o których mowa w ust. 1, nie można odmówić wpisu na listę aplikantów komorniczych.
9. Wniosek o wpis na listę aplikantów komorniczych może zostać złożony w ciągu 2 lat od dnia ogłoszenia wyników egzaminu konkursowego. Do wniosku kandydat obowiązany jest załączyć zaświadczenie o niekaralności oraz oświadczenie, że przeciwko niemu nie jest prowadzone postępowanie karne o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.
10. Do oświadczenia, o którym mowa w ust. 9, stosuje się odpowiednio przepis art. 12 ust. 1a.

Art. 29a.

1. Minister Sprawiedliwości powołuje co 2 lata komisje do spraw przeprowadzenia egzaminów konkursowego i komorniczego, obejmujące obszar właściwości jednej lub kilku izb komorniczych, zwane dalej „komisjami egzaminacyjnymi”.
2. Siedziba komisji egzaminacyjnej mieści się w siedzibie rady właściwej izby komorniczej.
3. W skład komisji egzaminacyjnej, składającej się z siedmiu osób, wchodzi:
  - 1) czterej sędziowie sądu okręgowego lub apelacyjnego;
  - 2) dwaj przedstawiciele delegowani przez Krajową Radę Komorniczą;
  - 3) jeden pracownik naukowy, naukowo-dydaktyczny lub dydaktyczny na wydziale prawa w szkole wyższej w Rzeczypospolitej Polskiej lub w Polskiej Akademii Nauk, posiadający co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych.
4. Powołując komisje egzaminacyjne, Minister Sprawiedliwości wyznacza jednocześnie ich przewodniczących.
5. Minister Sprawiedliwości w stosunku do komisji egzaminacyjnych jest organem wyższego stopnia.
6. Właściwe izby komornicze zapewniają, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, obsługę administracyjną i techniczną działalności komisji egzaminacyjnych.

7. Członkom komisji egzaminacyjnej za udział w jej pracach przysługuje wynagrodzenie oraz zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach dotyczących należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

Art. 29b.

1. Minister Sprawiedliwości powołuje co 2 lata zespół do przygotowywania pytań na egzaminy konkursowy i komorniczy, składający się z pięciu osób, zwany dalej „zespołem egzaminacyjnym”. Dwaj członkowie zespołu egzaminacyjnego powoływani są spośród osób wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą.
2. Pracami zespołu egzaminacyjnego kieruje przewodniczący, wyznaczony przez Ministra Sprawiedliwości.
3. Krajowa Rada Komornicza i rady izb komorniczych mogą zgłaszać zespołowi egzaminacyjnemu propozycje pytań egzaminacyjnych.
4. Członek zespołu egzaminacyjnego nie może być jednocześnie członkiem komisji egzaminacyjnej.
5. Członkom zespołu egzaminacyjnego za udział w jego pracach przysługuje wynagrodzenie.

Art. 29c.

1. Egzamin konkursowy przeprowadzają komisje egzaminacyjne raz w roku, w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości, nie później niż do dnia 30 września, równocześnie we wszystkich izbach komorniczych.
2. Egzamin konkursowy polega na sprawdzeniu wiedzy kandydata na aplikanta komorniczego, zwanego dalej „kandydatem”, z zakresu prawa konstytucyjnego, prawa cywilnego, postępowania cywilnego, prawa gospodarczego, prawa spółek handlowych, prawa pracy, prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa administracyjnego, postępowania administracyjnego, prawa finansowego, prawa europejskiego, prawa prywatnego międzynarodowego, ustroju sądów i samorządu komorniczego.
3. W razie zaistnienia zdarzenia losowego, uniemożliwiającego przeprowadzenie egzaminu konkursowego w terminie, o którym mowa w ust. 1, Minister Sprawiedliwości wyznacza dodatkowy termin przeprowadzenia egzaminu konkursowego.

Art. 29d.

1. W terminie do dnia 30 czerwca każdego roku Minister Sprawiedliwości zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim oraz w Biuletynie Informacji Publicznej ogłoszenie o egzaminie konkursowym, w którym wskazuje:
  - 1) termin przeprowadzenia egzaminu konkursowego;
  - 2) termin, do którego należy złożyć zgłoszenie o przystąpieniu do egzaminu konkursowego, zwane dalej „zgłoszeniem”, nie późniejszy niż przypadający na 50 dzień przed datą rozpoczęcia egzaminu konkursowego;
  - 3) siedziby i adresy komisji egzaminacyjnych, do których należy składać zgłoszenia;

- 4) wysokość opłaty konkursowej oraz numer rachunku, na który należy dokonać wpłaty.
2. Jeżeli zgłoszenie nie odpowiada wymogom formalnym lub jeżeli kandydat nie uiścił opłaty należnej za udział w egzaminie konkursowym, komisja egzaminacyjna wzywa go przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru do usunięcia braków lub uiszczenia opłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.
3. W razie nieusunięcia braków formalnych zgłoszenia lub nieuiszczenia w terminie opłaty należnej za udział w egzaminie konkursowym albo złożenia zgłoszenia po upływie wymaganego terminu komisja egzaminacyjna odmawia dopuszczenia kandydata do egzaminu konkursowego. Od uchwały komisji egzaminacyjnej odmawiającej dopuszczenia do egzaminu konkursowego kandydatowi przysługuje odwołanie do Ministra Sprawiedliwości w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.
4. O dopuszczeniu do egzaminu konkursowego oraz o czasie i miejscu jego przeprowadzenia przewodniczący komisji egzaminacyjnej zawiadamia kandydata przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru co najmniej na 14 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu konkursowego.

Art. 29e.

1. Opłata za udział w egzaminie konkursowym stanowi dochód budżetu państwa. Kandydat uiszcza tę opłatę na rachunek bankowy Ministerstwa Sprawiedliwości.
2. Opłata, o której mowa w ust. 1, wynosi połowę równowartości minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314), zwanego dalej „minimalnym wynagrodzeniem”.

Art. 29f.

1. Z prac komisji egzaminacyjnej, na czas przeprowadzania egzaminu konkursowego podlega wyłączeniu członek, jeżeli kandydat zakwalifikowany do egzaminu konkursowego jest:
  - 1) jego małżonkiem;
  - 2) osobą pozostającą z nim w stosunku pokrewieństwa albo powinowactwa do drugiego stopnia albo w stosunku przysposobienia;
  - 3) osobą pozostającą z nim we wspólnym pożyciu;
  - 4) osobą pozostającą wobec niego w stosunku zależności służbowej.
2. Powody wyłączenia trwają pomimo ustania małżeństwa lub przysposobienia. Okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 4, nie odnoszą się do członka komisji egzaminacyjnej będącego sędzią.
3. Członkowie komisji egzaminacyjnych przed rozpoczęciem egzaminu konkursowego składają pisemne oświadczenia, że nie pozostają z żadnym z kandydatów zakwalifikowanych do egzaminu konkursowego w stosunku, o którym mowa w ust. 1.

4. Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 3, powoduje odpowiedzialność na podstawie przepisu art. 233 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.⁸⁾).

Art. 29g.

1. Egzamin konkursowy odbywa się w obecności co najmniej trzech członków komisji egzaminacyjnej.
2. Niestawiennictwo kandydata na egzamin konkursowy, bez względu na przyczynę jego nieobecności, traktowane jest jako odstąpienie od egzaminu konkursowego.
3. Kandydaci podczas egzaminu konkursowego nie mogą korzystać z tekstów aktów prawnych, komentarzy, orzecznictwa oraz innych pomocy, a także nie mogą posiadać przy sobie urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

Art. 29h.

1. Egzamin konkursowy polega na rozwiązaniu testu składającego się z zestawu 150 pytań, zawierających po 3 propozycje odpowiedzi, z których tylko jedna jest prawidłowa. Kandydat może wybrać tylko jedną odpowiedź. Za każdą prawidłową odpowiedź kandydat uzyskuje 1 punkt.
2. Sprawdzanie wyników testu następuje w obecności co najmniej trzech członków komisji egzaminacyjnej.
3. Pozytywny wynik z egzaminu konkursowego otrzymuje kandydat, który uzyskał co najmniej 90 punktów.
4. Niezwłocznie po przeprowadzeniu egzaminu konkursowego komisja egzaminacyjna sporządza protokół z jego przebiegu. Protokół podpisują tylko ci członkowie komisji egzaminacyjnej, którzy brali udział w przeprowadzeniu egzaminu.
5. W terminie 7 dni od daty sporządzenia protokołu odpisy protokołu przewodniczący komisji egzaminacyjnej doręcza Ministrowi Sprawiedliwości oraz przewodniczącemu rady właściwej izby komorniczej.

Art. 29i.

1. Niezwłocznie po przeprowadzeniu egzaminu konkursowego i sprawdzeniu wyników testu komisja egzaminacyjna, w drodze uchwały, ustala wyniki egzaminu konkursowego. Odpisy uchwały przewodniczący komisji egzaminacyjnej dorę-

---

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 152, poz. 1018 i 1021, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474 i Nr 240, poz. 1602 oraz z 2011 r. Nr 17, poz. 78, Nr 24, poz. 130, Nr 39, poz. 202, Nr 48, poz. 245, Nr 72, poz. 381, Nr 94, poz. 549, Nr 117, poz. 678, Nr 133, poz. 767, Nr 160, poz. 964, Nr 191, poz. 1135 i Nr 217, poz. 1280.

- cza kandydatom, radzie właściwej izby komorniczej oraz Ministrowi Sprawiedliwości.
2. Od uchwały, o której mowa w ust. 1, kandydatowi przysługuje, w części dotyczącej uzyskanego przez niego wyniku, odwołanie do Ministra Sprawiedliwości w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. Odwołanie powinno być rozpoznane w terminie 14 dni od dnia jego wniesienia.
  3. O wynikach egzaminu konkursowego Minister Sprawiedliwości zawiadamia Krajową Radę Komorniczą oraz publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej listę osób, które uzyskały wynik pozytywny.

Art. 29j.

1. Uchwałę w przedmiocie wpisu na listę aplikantów komorniczych rada izby komorniczej podejmuje w terminie 30 dni od dnia złożenia przez zainteresowanego wniosku o dokonanie wpisu.
2. Od uchwały odmawiającej dokonania wpisu zainteresowanemu służy odwołanie do Krajowej Rady Komorniczej w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. Odwołanie powinno być rozpoznane w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.
3. Zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego:
  - 1) od ostatecznej decyzji odmawiającej dokonania wpisu na listę aplikantów komorniczych;
  - 2) w przypadku nierozpoznania przez Ministra Sprawiedliwości odwołania od uchwały ustalającej wyniki egzaminu konkursowego w terminie określonym w art. 29i ust. 2;
  - 3) w przypadku niepodjęcia przez radę izby komorniczej uchwały w przedmiocie wpisu na listę aplikantów komorniczych w terminie określonym w ust. 1;
  - 4) w razie nierozpoznania przez Krajową Radę Komorniczą odwołania od uchwały rady izby komorniczej odmawiającej dokonania wpisu na listę aplikantów komorniczych w terminie określonym w ust. 2.

Art. 29k.

Do obowiązków aplikanta należy, w szczególności:

- 1) uczestniczenie w przewidzianych programem aplikacji zajęciach seminaryjnych oraz w praktykach;
- 2) samodzielne pogłębianie wiedzy prawniczej i praktycznych umiejętności niezbędnych do zajmowania stanowiska komornika;
- 3) przystępowanie, w wyznaczonym terminie, do sprawdzianów wiedzy oraz kolokwium, przeprowadzanych w czasie aplikacji, a także do egzaminu komorniczego.

Art. 29l.

1. Aplikacja komornicza jest odpłatna.
2. Koszty szkolenia aplikantów komorniczych pokrywane są z wnoszonych przez nich opłat.
3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty rocznej wnoszonej przez aplikantów na pokrycie kosztów szkolenia, mając na względzie konieczność zapewnienia aplikantom odpowiednio wysokiego poziomu kształcenia oraz biorąc

- pod uwagę, że wysokość tej opłaty nie może być wyższa niż czterokrotność minimalnego wynagrodzenia.
4. Rada izby komorniczej może zwolnić aplikanta komorniczego od obowiązku ponoszenia opłaty rocznej na pokrycie kosztów szkolenia w całości lub w części, a także odroczyć jej płatność lub rozłożyć na raty.
  5. W przypadku podjęcia uchwały o zwolnieniu aplikanta komorniczego od ponoszenia opłaty koszty jego szkolenia pokrywane są, proporcjonalnie do zakresu tego zwolnienia, ze środków własnych właściwej izby komorniczej.

Art. 30.

1. Aplikacja komornicza trwa 2 lata i ma na celu zapoznanie aplikanta komorniczego z całokształtem pracy komornika.
2. Aplikant komorniczy po upływie roku od dnia rozpoczęcia aplikacji komorniczej może być upoważniony przez komornika do samodzielnego wykonywania określonych czynności egzekucyjnych, do których upoważniony jest asesor komorniczy. Upoważnienie to wymaga formy pisemnej i powinno być okazane stronie na jej żądanie przed przystąpieniem do czynności.

Art. 30a.

1. Rada izby komorniczej zawiesza w czynnościach aplikanta komorniczego, jeżeli:
  - 1) przeciwko aplikantowi komorniczemu jest prowadzone postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;
  - 2) przy wszczęciu lub w toku postępowania o częściowe bądź całkowite ubezwłasnowolnienie aplikanta komorniczego ustanowiono doradcę tymczasowego.
2. Rada izby komorniczej może zawiesić aplikanta komorniczego w czynnościach, jeżeli:
  - 1) wniósł o to sam aplikant z powodu długotrwałej choroby lub z innych ważnych przyczyn;
  - 2) przeciwko aplikantowi jest prowadzone postępowanie o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub nieumyślne przestępstwo skarbowe.
3. Uprawnienie do zawieszenia aplikanta komorniczego w czynnościach, w przypadkach określonych w ust. 1 i 2, przysługuje również prezesowi sądu apelacyjnego, w którego okręgu aplikant komorniczy odbywa aplikację.
4. Zawieszenie aplikanta komorniczego w czynnościach ustaje z dniem:
  - 1) prawomocnego zakończenia postępowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, chyba że organ, który zawiesił aplikanta komorniczego w czynnościach, uchyli je wcześniej;
  - 2) oddalenia lub odrzucenia wniosku o ubezwłasnowolnienie lub umorzenie postępowania lub uchylenia postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego;
  - 3) złożenia wniosku w tym przedmiocie przez aplikanta komorniczego w przypadku zawieszenia w czynnościach na podstawie ust. 2 pkt 1.

Art. 30b.

1. Rada izby komorniczej skreśla aplikanta komorniczego z listy aplikantów komorniczych, jeżeli aplikant komorniczy:
  - 1) zrezygnował z odbywania aplikacji komorniczej;
  - 2) został uznany za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków aplikanta komorniczego;
  - 3) został prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
  - 4) został ubezwłasnowolniony częściowo bądź całkowicie;
  - 5) rażąco narusza obowiązki aplikanta komorniczego lub w sposób rażący uchybił godności aplikanta.
2. Rada izby komorniczej może skreślić aplikanta komorniczego z listy aplikantów komorniczych, jeżeli został prawomocnie skazany za nieumyślne przestępstwo lub nieumyślne przestępstwo skarbowe.
3. Skreślenie aplikanta komorniczego z listy aplikantów komorniczych z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 5 oraz w ust. 2, następuje po uprzednim wysłuchaniu aplikanta komorniczego, chyba że nie jest to możliwe.
4. Uprawnienie do skreślenia aplikanta komorniczego z listy aplikantów komorniczych, w przypadkach określonych w ust. 1 i 2, przysługuje również prezesowi sądu apelacyjnego, w którego okręgu aplikant komorniczy odbywa aplikację.

Art. 31.

1. Egzamin komorniczy przeprowadzają komisje egzaminacyjne.
2. Do egzaminu komorniczego może przystąpić ten, kto ukończył aplikację komorniczą, a ponadto osoba, o której mowa w art. 10 ust. 5.
3. Egzamin komorniczy polega na sprawdzeniu przygotowania osoby przystępującej do egzaminu komorniczego, zwanej dalej „zdającym”, do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu komornika.
4. Egzamin komorniczy składa się z części pisemnej i ustnej.
5. Egzamin komorniczy jest przeprowadzany raz w roku w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości, nie później niż do dnia 30 czerwca. Części pisemna i ustna rozpoczynają się równocześnie w tych samych dniach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis art. 29c ust. 3 stosuje się odpowiednio.
6. Do członków komisji egzaminacyjnej w zakresie udziału w przeprowadzeniu egzaminu komorniczego stosuje się odpowiednio przepisy art. 29f.

Art. 31a.

1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku Minister Sprawiedliwości zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim oraz w Biuletynie Informacji Publicznej ogłoszenie o egzaminie komorniczym, w którym wskazuje:
  - 1) termin przeprowadzenia egzaminu komorniczego;
  - 2) termin, do którego należy złożyć wniosek o dopuszczenie do egzaminu komorniczego, zwany dalej „wnioskiem”, przypadający nie później niż na 50 dzień przed dniem rozpoczęcia egzaminu komorniczego;
  - 3) siedziby i adresy komisji egzaminacyjnych, do których należy składać wnioski;

- 4) wysokość opłaty egzaminacyjnej oraz numer rachunku bankowego Ministerstwa Sprawiedliwości, na który należy dokonać wpłaty.
2. Przepisy art. 29d ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.
3. Rada izby komorniczej przekazuje każdego roku właściwej terytorialnie komisji egzaminacyjnej, nie później niż do dnia 30 kwietnia, listę osób, które ukończyły aplikację komorniczą.

Art. 31b.

1. Opłata egzaminacyjna za udział w egzaminie komorniczym stanowi dochód budżetu państwa. Zdający uiszcza ją na rachunek bankowy Ministerstwa Sprawiedliwości.
2. Opłata, o której mowa w ust. 1, wynosi połowę równowartości minimalnego wynagrodzenia.

Art. 31c.

1. Część pisemna egzaminu komorniczego polega na opracowaniu przez zdającego dwóch tematów dotyczących czynności wchodzących w zakres ustawowych zadań komorników.
2. Podczas części pisemnej zdający może korzystać z tekstów aktów prawnych i komentarzy oraz z orzecznictwa. W czasie egzaminu zdający nie może posiadać przy sobie urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.
3. Część pisemna egzaminu komorniczego odbywa się w obecności co najmniej trzech członków komisji egzaminacyjnej.

Art. 31d.

1. Oceny każdego tematu z części pisemnej egzaminu komorniczego dokonuje się przy zastosowaniu skali od 0 do 20 punktów. Oceny tej dokonują, niezależnie od siebie, dwaj członkowie komisji egzaminacyjnej. Każdy z nich wystawia na piśmie ocenę łączną, wskazując liczbę punktów uzyskanych przez zdającego, wraz z uzasadnieniem. Liczba punktów uzyskanych przez zdającego z egzaminu pisemnego jest średnią ocen wystawionych przez członków komisji egzaminacyjnej za poszczególne tematy.
2. Pozytywną ocenę z części pisemnej egzaminu komorniczego otrzymuje zdający, który uzyskał co najmniej 30 punktów.

Art. 31e.

1. Do części ustnej egzaminu komorniczego dopuszczeni zostają tylko zdający, którzy uzyskali pozytywną ocenę z części pisemnej egzaminu.
2. W części ustnej egzaminu komorniczego zdający odpowiada na losowo wybrany przez siebie zestaw 8 pytań. Każda odpowiedź oceniana jest osobno przez członków komisji egzaminacyjnej przy zastosowaniu skali od 0 do 5 punktów. Zdający może uzyskać maksymalnie 40 punktów.
3. Liczba punktów uzyskanych przez zdającego z części ustnej egzaminu komorniczego stanowi sumę średnich arytmetycznych liczby punktów przyznanych zdającemu za poszczególne pytania przez każdego z członków komisji egzaminacyjnej.

Art. 31f.

Pozytywny wynik z egzaminu komorniczego otrzymuje zdający, który uzyskał łącznie z części pisemnej i ustnej co najmniej 60 punktów.

Art. 31g.

1. Z przebiegu egzaminu komorniczego niezwłocznie sporządza się protokół. Protokół podpisują tylko ci członkowie komisji egzaminacyjnej, którzy brali udział w przeprowadzeniu egzaminu.
2. W terminie 7 dni od dnia sporządzenia protokołu przewodniczący komisji egzaminacyjnej doręcza odpisy protokołu Ministrowi Sprawiedliwości oraz Krajowej Radzie Komorniczej.

Art. 31h.

1. Niezwłocznie po przeprowadzeniu egzaminu komorniczego komisja egzaminacyjna, w drodze uchwały, ustala wyniki uzyskane przez zdających, wskazując liczbę punktów uzyskanych za całość egzaminu oraz za jego poszczególne części. Odpisy uchwały przewodniczący komisji egzaminacyjnej doręcza zdającym, Krajowej Radzie Komorniczej oraz Ministrowi Sprawiedliwości.
2. Od uchwały, o której mowa w ust. 1, zdającemu przysługuje, w części dotyczącej uzyskanego przez niego wyniku, odwołanie do Ministra Sprawiedliwości w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.
3. Na podstawie uchwał komisji egzaminacyjnych Minister Sprawiedliwości publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej listę osób, które uzyskały pozytywny wynik z egzaminu komorniczego.

Art. 31i.

Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej:

- 1) wzór zgłoszenia i wniosku, mając na względzie konieczność wykazania ustawowych wymagań niezbędnych do przystąpienia do egzaminów konkursowego i komorniczego;
- 2) tryb i sposób powoływania i działania komisji egzaminacyjnych oraz przeprowadzania egzaminów konkursowego i komorniczego, mając na względzie konieczność zapewnienia odpowiedniej sprawności działania komisji egzaminacyjnych oraz zapewnienia bezstronności i jednolitego poziomu oceny wiedzy kandydatów oraz zdających;
- 3) tryb i sposób działania zespołu egzaminacyjnego, zgłaszania propozycji pytań przez Krajową Radę Komorniczą i rady izb komorniczych oraz przygotowywania pytań na egzaminy konkursowy i komorniczy, mając na względzie potrzebę obiektywnego sprawdzenia poziomu wiedzy osób egzaminowanych oraz konieczność zabezpieczenia pytań przed nieuprawnionym wglądem;
- 4) organizację i przebieg aplikacji komorniczej, mając na względzie konieczność zapewnienia odpowiednio wysokiego poziomu szkolenia aplikantów oraz właściwego przygotowania do zawodu komornika;
- 5) wysokość wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnej i zespołu egzaminacyjnego, należnego za udział w ich pracach, okresy, za które wynagrodzenie przysługuje, mając na względzie, że miesięczne wynagrodzenie z tego

tytułu nie powinno przekraczać wysokości miesięcznego wynagrodzenia sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej.

Art. 32.

1. Na stanowisko asesora komorniczego może zostać powołana osoba odpowiadająca wymogom:
  - 1) określonym w art. 10 ust. 1 pkt 1–9, lub
  - 2) z art. 10 ust. 1 pkt 1–7, która w okresie nie dłuższym niż 8 lat przed złożeniem wniosku o powołanie na stanowisko asesora komorniczego pracowała co najmniej 5 lat na stanowisku referendarza sądowego.
2. Kandydat na asesora komorniczego przedkłada zaświadczenie o niekaralności oraz oświadczenie, że nie jest prowadzone przeciwko niemu postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.
- 2a. Do oświadczenia, o którym mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepis art. 12 ust. 1a.
3. Asesora komorniczego powołuje prezes właściwego sądu apelacyjnego na wniosek osoby zainteresowanej, po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej.
4. Właściwa rada izby komorniczej przedstawia opinię, o której mowa w ust. 3, w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku. W opinii tej wskazuje komornika, który zatrudni asesora komorniczego.
5. (uchylony).
6. Komornik ma obowiązek zatrudnić w okresie 2 lat co najmniej jednego asesora komorniczego. Prezes właściwego sądu apelacyjnego może zwolnić komornika z tego obowiązku po zasięgnięciu opinii prezesa sądu rejonowego i rady właściwej izby komorniczej.
7. Rada właściwej izby komorniczej może zobowiązać komornika do zatrudnienia wskazanego asesora komorniczego.
- 7a. Prezes właściwego sądu apelacyjnego może, po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej, zobowiązać komornika do zatrudnienia wskazanego asesora komorniczego, gdy:
  - 1) komornik nie wypełnia obowiązku, o którym mowa w ust. 6, lub
  - 2) powstanie zaległość, o której mowa w art. 8 ust. 8.
8. Prezes sądu apelacyjnego prowadzi wykaz asesorów komorniczych zatrudnionych w obszarze właściwości podległego mu sądu.

Art. 32a.

1. Prezes sądu apelacyjnego zawiesza w czynnościach asesora komorniczego, jeżeli:
  - 1) przeciwko asesorowi komorniczemu jest prowadzone postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;
  - 2) przy wszczęciu lub w toku postępowania o częściowe bądź całkowite ubezwłasnowolnienie asesora komorniczego ustanowiono doradcę tymczasowego.
2. Prezes sądu apelacyjnego może zawiesić asesora komorniczego w czynnościach, jeżeli:

- 1) wniósł o to sam asesor z powodu długotrwałej choroby lub z innych ważnych przyczyn;
  - 2) przeciwko asesorowi prowadzone jest postępowanie o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub nieumyślne przestępstwo skarbowe.
3. Zawieszenie asesora komorniczego w czynnościach ustaje z dniem:
- 1) prawomocnego zakończenia postępowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, chyba że prezes sądu apelacyjnego uchylił je wcześniej;
  - 2) oddalenia lub odrzucenia wniosku o ubezwłasnowolnienie lub umorzenie postępowania lub uchylenia postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego;
  - 3) złożenia wniosku w tym przedmiocie przez asesora komorniczego w przypadku zawieszenia w czynnościach na podstawie określonej w ust. 2 pkt 1.

Art. 32b.

1. Prezes sądu apelacyjnego odwołuje asesora komorniczego z zajmowanego stanowiska, jeżeli asesor komorniczy:
  - 1) zrezygnował z pełnienia obowiązków asesora komorniczego;
  - 2) z powodu choroby lub utraty sił uznany został przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków asesora komorniczego lub bez uzasadnionej przyczyny odmówił poddania się takiemu badaniu, mimo zalecenia rady właściwej izby komorniczej lub prezesa właściwego sądu okręgowego;
  - 3) (uchylony);
  - 4) został prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
  - 5) został ubezwłasnowolniony częściowo bądź całkowicie;
  - 6) dopuścił się rażącego lub uporczywego naruszenia przepisów prawa;
  - 7) został ukarany prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym karą skreślenia z wykazu asesorów komorniczych.
2. Prezes sądu apelacyjnego może odwołać asesora komorniczego z zajmowanego stanowiska w razie prawomocnego skazania za nieumyślne przestępstwo lub nieumyślne przestępstwo skarbowe.
3. Odwołanie asesora komorniczego z zajmowanego stanowiska w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 6 oraz w ust. 2, następuje po uprzednim wysłuchaniu asesora komorniczego, chyba że nie jest to możliwe, oraz po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej. Właściwa izba komornicza przedstawia opinię w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku. Nieprzedstawienie opinii w powyższym terminie przez radę izby komorniczej nie stanowi przeszkody do odwołania asesora komorniczego.

Art. 32c.

W celu zbadania stanu zdrowia asesora prezes właściwego sądu okręgowego lub rada właściwej izby komorniczej może skierować asesora do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, z urzędu lub na jego wniosek.

Art. 33.

1. Komornik może zlecić asesorowi komorniczemu przeprowadzenie egzekucji w sprawach o świadczenie pieniężne oraz w sprawach o zabezpieczenie roszczenia pieniężnego, w obu przypadkach o wartości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej równowartość stukrotnego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, zgodnie z art. 5 ust. 7 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335, z późn. zm.⁹⁾), stosowanego poczynając od drugiego kwartału roku przez okres pełnego roku, zwanego dalej „przeciętnym wynagrodzeniem miesięcznym”, z wyłączeniem egzekucji z nieruchomości.
2. Komornik może zlecić asesorowi komorniczemu także dokonanie określonych czynności w innych sprawach, z wyłączeniem:
  - 1) sprzedaży oraz wydania wierzycielowi ruchomości o wartości przekraczającej kwotę, o której mowa w ust. 1;
  - 2) wykonania opróżnienia lokalu, pomieszczenia, gruntu lub przedsiębiorstwa;
  - 3) wykonania orzeczenia o zastosowaniu środków przymusu;
  - 4) ustalenia wysokości kosztów egzekucyjnych w sprawach o roszczenia niepieniężne oraz o roszczenia pieniężne przekraczające kwotę, o której mowa w ust. 1;
  - 5) sporządzenia planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, o ile suma ta przekracza kwotę, o której mowa w ust. 1;
  - 6) wydawania decyzji i podpisywania dokumentów dotyczących depozytu.
3. Zlecenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, powinno być wystawione na piśmie i określać sprawy lub czynności, do których przeprowadzenia asesor komorniczy został upoważniony.

Art. 33a. (uchylony).**Rozdział 5****Koszty działalności egzekucyjnej komornika i zasady prowadzenia kancelarii****Art. 34.**

Koszty działalności egzekucyjnej komornika obejmują:

- 1) koszty osobowe i rzeczowe ponoszone w związku z prowadzoną działalnością egzekucyjną;
- 2) koszty ochrony zajętego mienia i niezbędnej ochrony osobistej oraz ubezpieczenia mienia kancelarii i własnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej;

---

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 118, poz. 561, Nr 139, poz. 647 i Nr 147, poz. 686, z 1997 r. Nr 82, poz. 518 i Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 75, poz. 486 i Nr 113, poz. 717, z 2002 r. Nr 135, poz. 1146, z 2003 r. Nr 213, poz. 2081, z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z 2007 r. Nr 69, poz. 467 i Nr 89, poz. 589, z 2008 r. Nr 86, poz. 522 i Nr 237, poz. 1654 i 1656, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235.

- 3) koszty przejazdów w miejscowości będącej siedzibą komornika, korespondencji, obrotu pieniężnego, przewozu drobnych ruchomości niewymagających transportu specjalistycznego;
- 4) obowiązkowe opłaty na samorząd komorniczy ponoszone zgodnie z przepisami ustawy;
- 5) inne koszty niezbędne do wykonywania czynności egzekucyjnych oraz czynności przewidziane przepisami ustawy, jeżeli nie są pokrywane w trybie określonym w art. 39.

Art. 35.

Koszty, o których mowa w art. 34, komornik pokrywa z uzyskanych opłat egzekucyjnych.

Art. 36.

1. Komornik zatrudnia na podstawie umów: o pracę, o dzieło lub zlecenia pracowników oraz inne osoby niezbędne do obsługi kancelarii, a także ochrony i pomocy w czynnościach w terenie.
2. Komornik zatrudnia aplikantów komorniczych zgodnie z art. 29 ust. 3–6 i asesorów komorniczych zgodnie z art. 32 ust. 6 i 7.
3. Za działania osób wymienionych w ust. 1 i 2 związane z postępowaniem egzekucyjnym komornik odpowiada jak za działania własne.
4. Skarb Państwa nie odpowiada za zobowiązania komornika wynikające z zatrudnienia osób, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz kosztów jego działalności.

Art. 37.

1. Ruchomości stanowiące wyposażenie kancelarii do czasu zakończenia jej likwidacji nie podlegają egzekucji.
2. (uchylony).

Art. 37a.

1. Dla każdej sprawy z zakresu, o którym mowa w art. 2 ust. 1, komornik tworzy akta. Akta spraw mogą być tworzone, przetwarzane i przechowywane także z wykorzystaniem technik informatycznych.
2. Urządzenia ewidencyjne w postaci repertorium, wykazów i ksiąg pomocniczych prowadzi się systemem roczników i zamyka się w ostatnim dniu roku kalendarzowego, w którym zostały założone.
- 2a. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1 i 2, może być prowadzona w postaci elektronicznej. Do dokumentacji prowadzonej w postaci elektronicznej stosuje się odpowiednio przepisy wydane na podstawie art. 5 ust. 2a–2c ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2011 r. Nr 123, poz. 698 i Nr 171, poz. 1016).
3. Akta spraw oraz urządzenia ewidencyjne stanowiące materiały archiwalne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach wchodzi do państwowego zasobu archiwalnego.

Art. 37b.

1. Akta spraw, w których postępowanie zostało zakończone, oraz zamknięte urządzenia ewidencyjne przechowuje Krajowa Rada Komornicza przez okres konieczny ze względu na rodzaj i charakter sprawy, terminy przedawnienia, interesy osób biorących udział w postępowaniu oraz znaczenie materiałów zawartych w aktach jako źródło informacji. Do przechowywania akt spraw i urządzeń ewidencyjnych stosuje się odpowiednio przepisy art. 34 ust. 1 i art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.
2. Kontrolę postępowania z aktami spraw i urządzeniami ewidencyjnymi przechowywanymi przez Krajową Radę Komorniczną sprawuje archiwum państwowe wskazane przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.
3. Po okresie przechowywania przez Krajową Radę Komorniczną akta spraw oraz urządzenia ewidencyjne stanowiące materiały archiwalne przekazuje się do właściwych archiwów państwowych wskazanych, w drodze zarządzenia, przez prezesa sądu, przy którym działa komornik. Akta spraw oraz urządzenia ewidencyjne niestanowiące materiałów archiwalnych za zgodą dyrektora właściwego archiwum państwowego podlegają zniszczeniu.
4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki, tryb i terminy przechowywania i przekazywania akt spraw oraz zamkniętych urządzeń ewidencyjnych, a także warunki i tryb ich niszczenia po upływie okresu przechowywania, uwzględniając w szczególności rodzaje spraw i urządzeń ewidencyjnych oraz właściwe zabezpieczenie przed dostępem osób nieuprawnionych, utratą lub zniszczeniem oraz tworzenie, ewidencjonowanie i przechowywanie dokumentacji w różnej postaci, w tym elektronicznej.

Art. 38. (uchylony).**Rozdział 6
Wydatki w toku egzekucji****Art. 39.**

1. Komornikowi należy się zwrot wydatków gotówkowych poniesionych w toku egzekucji tylko w zakresie określonym ustawą.
2. Wydatkami, o których mowa w ust. 1, są:
  - 1) należności biegłych;
  - 2) koszty ogłoszeń w pismach;
  - 3) koszty transportu specjalistycznego, przejazdu poza miejscowość, która jest siedzibą komornika, przechowywania i ubezpieczenia zajętych ruchomości;
  - 4) należności osób powołanych, na podstawie odrębnych przepisów, do udziału w czynnościach;
  - 5) koszty działania komornika, o których mowa w art. 8 ust. 11, poza terenem rewiru komorniczego;
  - 6) koszty doręczenia środków pieniężnych przez pocztę lub przelewem bankowym;
  - 7) koszty uzyskiwania informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego lub wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia;

- 8) koszty doręczenia korespondencji, za wyjątkiem kosztów doręczenia stronom zawiadomienia o wszczęciu egzekucji bądź postępowania zabezpieczającego.

Art. 40.

1. Na pokrycie wydatków, o których mowa w art. 39, komornik może żądać zaliczki od strony lub innego uczestnika postępowania, który wniósł o dokonanie czynności, uzależniając czynność od jej uiszczenia.
2. (utracił moc).¹⁰⁾
3. Sąd rejonowy, przy którym działa komornik, przekazuje komornikowi sumy niezbędne na pokrycie wydatków w sprawach osób zwolnionych w tym zakresie od kosztów sądowych.

Art. 41.

1. Czynność, w związku z którą komornik zażądał zaliczki na pokrycie wydatków, należy podjąć niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia uiszczenia zaliczki.
2. Komornik obowiązany jest rozliczyć zaliczkę w terminie miesiąca od dnia poczynienia wydatków, na które była przeznaczona, i zwrócić jej niewykorzystaną część. Jeżeli skutkiem wcześniejszego ukończenia postępowania lub z innych przyczyn opłacona zaliczkowo czynność w ogóle nie została dokonana, termin miesięczny biegnie od dnia ukończenia postępowania lub zaistnienia przyczyn niedokonania czynności. W tym celu komornik wydaje postanowienie, w którym określa w szczególności: stronę lub innego uczestnika postępowania, który uiścił zaliczkę i jej wysokość, czynności, na poczet których pobrano zaliczkę, ze wskazaniem daty ich dokonania, kwoty zaliczki zaliczone na pokrycie poszczególnych czynności, z jednoczesnym wskazaniem sposobu i podstaw ich wyliczenia, oraz kwotę podlegającą zwrotowi i oznaczenie osoby, na rzecz której zwrot ma nastąpić.

Art. 42.

1. Sumy przekazane przez sąd zgodnie z art. 40 ust. 3 komornik zwraca po ich wyegzekwowaniu z pierwszeństwem przed wszelkimi innymi należnościami.
2. W przypadku gdy postępowanie egzekucyjne okaże się w całości lub w części bezskuteczne, wydatki poniesione przez komornika, które nie zostały pokryte z wyegzekwowanej części świadczenia, obciążają wierzyciela. Przepis art. 49 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 7 Opłaty egzekucyjne

Art. 43.

Za prowadzenie egzekucji i inne czynności wymienione w ustawie komornik pobiera opłaty egzekucyjne.

---

¹⁰⁾ Na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 maja 2009 r. sygn. akt K 21/08 (Dz. U. Nr 81, poz. 687).

Art. 44. (uchylony).**Art. 45.**

1. Za wykonanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia roszczenia pieniężnego komornikowi przysługuje opłata w wysokości 2% wartości roszczenia, które podlega zabezpieczeniu, nie mniejsza jednak niż 3% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego i nie wyższa niż pięciokrotność tego wynagrodzenia. Opłatę tę uiszcza wierzyciel, składając wniosek o wykonanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia, a jeżeli nie uiszczy jej wraz z wnioskiem, komornik wzywa wierzyciela do jej uiszczenia w terminie 7 dni. Do czasu uiszczenia opłaty komornik nie wykonuje postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia.
2. (utracił moc).¹¹⁾
3. Nieuiszczenie przez wierzyciela opłaty, o której mowa w ust. 1, w terminie 7 dni od dnia doręczenia mu wezwania do zapłaty, powoduje zwrot wniosku.

Art. 45a.

Komornik podejmuje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku wierzyciela, czynności niezbędne do skutecznego przeprowadzenia egzekucji lub zabezpieczenia roszczenia.

Art. 46.

1. Do wartości egzekwowanego świadczenia lub zabezpieczonego roszczenia, stanowiącej podstawę ustalenia opłaty wlicza się odsetki, koszty i inne należności podlegające egzekucji lub zabezpieczeniu wraz ze świadczeniem głównym w dniu złożenia wniosku lub rozszerzenia egzekucji, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Do wartości, o której mowa w ust. 1, nie wlicza się kosztów toczącego się postępowania egzekucyjnego lub wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia oraz kosztów zastępstwa przez adwokata lub radcę prawnego w tym postępowaniu.
3. Przy oznaczaniu wartości egzekwowanego świadczenia każde rozpoczęte 10 zł liczy się za pełne.

Art. 47.

1. W sprawach o egzekucję świadczeń powtarzających się wartość egzekwowanego roszczenia, stanowiącą podstawę ustalenia opłaty stosunkowej w dniu wszczęcia egzekucji, stanowi suma świadczeń za jeden rok oraz suma świadczeń zaległych.
2. Jeżeli przedmiotem egzekucji są świadczenia za okres krótszy niż rok, wartość egzekwowanego roszczenia, o którym mowa w ust. 1, stanowi suma świadczeń za cały czas ich trwania.

Art. 47a. (uchylony).

---

¹¹⁾ Na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 maja 2009 r. sygn. akt K 21/08 (Dz. U. Nr 81, poz. 687).

Art. 48. (uchylony).**Art. 49.**

1. W sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 15% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż trzydziestokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w przypadku wyegzekwowania świadczenia wskutek skierowania egzekucji do wierzytelności z rachunku bankowego, wynagrodzenia za pracę, świadczenia z ubezpieczenia społecznego jak również wypłacanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zasiłku dla bezrobotnych, dodatku aktywizacyjnego, stypendium oraz dodatku szkoleniowego, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 8% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.
- 1a. W sprawach wymienionych w ust. 1 komornik ściąga opłatę od dłużnika proporcjonalnie do wysokości wyegzekwowanego świadczenia.
2. W sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 Kodeksu postępowania cywilnego komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.¹²⁾ Jednakże w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela zgłoszony przed doręczeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 1/10 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.
3. W celu pobrania opłat, o których mowa w ust. 2, komornik wydaje postanowienie, w którym wzywa dłużnika do uiszczenia należności z tego tytułu w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Postanowienie po uprawomocnieniu się podlega wykonaniu w drodze egzekucji bez zaopatrywania w klauzulę wykonalności.
4. W przypadku niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego opłaty, o których mowa w ust. 1 i 2, uiszcza wierzyciel. W celu ich pobrania komornik wydaje postanowienie, w którym wzywa wierzyciela do uiszczenia należności z tego tytułu w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Postanowienie po uprawomocnieniu się podlega wykonaniu w drodze egzekucji bez zaopatrywania w klauzulę wykonalności.
5. W przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego z innych przyczyn, niż wskazane w ust. 2, komornik nie pobiera opłaty od tej części świadczenia, która nie została wyegzekwowana.
6. W przypadku gdy egzekwowane świadczenie zostało zabezpieczone przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego, na poczet opłaty stosunkowej, o któ-

---

¹²⁾ Zdanie pierwsze uznane przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodne z Konstytucją RP przez to, że w każdym wypadku umorzenia na podstawie art. 823 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.) zawieszono wcześniej postępowania egzekucyjne przewiduje pobieranie od dłużnika opłaty stosunkowej w wysokości nie niższej niż 1/10 wysokości przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego (wyrok TK z dn. 26.06.2012 r., sygn. akt P 13/11, Dz. U. poz. 759).

rej mowa w ust. 1 i 2, komornik zalicza opłatę za wykonanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia, jeżeli pobrał ją od wierzyciela.

7. Dłużnik może złożyć wniosek o obniżenie wysokości opłat, o których mowa w ust. 1 i 2. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, wniosek może złożyć wierzyciel.
8. Wniosek, o którym mowa w ust. 7, wnosi się w terminie 7 dni od dnia uzyskania informacji o ściągnięciu opłaty albo od dnia doręczenia postanowienia, o którym mowa odpowiednio w ust. 3 albo ust. 4.
9. Do wniosku, o którym mowa w ust. 7, stosuje się odpowiednio przepisy art. 767–767⁴ Kodeksu postępowania cywilnego.
10. Po rozpoznaniu wniosku, o którym mowa w ust. 7, sąd może, uwzględniając w szczególności nakład pracy komornika lub sytuację majątkową wnioskodawcy oraz wysokość jego dochodów, obniżyć wysokość opłat, o których mowa w ust. 1 i 2.

Art. 49a.

1. Wszczęcie egzekucji świadczeń niepieniężnych i wykonanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych uzależnione jest od uiszczenia przez wierzyciela opłaty stałej.
2. Nieuiszczenie opłaty, o której mowa w ust. 1, w terminie 7 dni od otrzymania przez wierzyciela wezwania do zapłaty powoduje zwrot wniosku lub odmowę dokonania czynności.
3. (utracił moc).¹³⁾
4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się także w sprawach o egzekucję świadczeń niepieniężnych, wszczętych na wniosek Skarbu Państwa, w tym na polecenie sądu lub prokuratora.

Art. 50.

Za egzekucję odebrania rzeczy komornik pobiera opłatę stałą w wysokości 50% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

Art. 51.

1. Opłata stała wynosi 40% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za:
  - 1) wprowadzenie w posiadanie nieruchomości i usunięcie z niej ruchomości; w przypadku przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych opłatę pobiera się od każdej izby składającej się na pomieszczenie przedsiębiorstwa;
  - 2) wprowadzenie zarządcy w zarząd nieruchomości lub przedsiębiorstwa oraz za wprowadzenie dozorczy w dozór nieruchomości;
  - 3) opróżnienie lokalu z rzeczy lub osób, z tym że odrębną opłatę pobiera się od każdej izby.
2. Przy opróżnianiu lokali mieszkalnych nie pobiera się odrębnej opłaty od pomieszczeń stanowiących: przedpokoje, alkowy, korytarze, werandy, łazienki, spiżarnie, loggie i podobnych.

---

¹³⁾ Na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 maja 2009 r. sygn. akt K 21/08 (Dz. U. Nr 81, poz. 687).

3. Przy opróżnianiu pomieszczeń i lokali niemieszkalnych, w szczególności garażu, stajni, obory lub sklepu, pobiera się opłatę za każde pomieszczenie, jak za izbę.

Art. 52. (uchylony).

Art. 53.

Za dokonanie spisu inwentarza albo innego spisu majątku pobiera się stałą opłatę w wysokości 10% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za każdą rozpoczętą godzinę.

Art. 53a.

1. Opłatę stałą w wysokości 2% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego komornik pobiera od wierzyciela w przypadku otrzymania zlecenia poszukiwania majątku dłużnika w trybie art. 797¹ Kodeksu postępowania cywilnego. W razie niewuiszczenia opłaty w terminie 7 dni od otrzymania wezwania, komornik zwraca wniosek zawierający zlecenie.
2. W razie odnalezienia majątku dłużnika w trybie określonym w ust. 1 komornik pobiera opłatę stałą w wysokości 5% szacunkowej wartości tego majątku, nie więcej jednak niż 100% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Opłata ta ulega zmniejszeniu o kwotę opłaty pobranej na podstawie ust. 1. Przepis art. 49 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 54.

Za wprowadzenie wierzyciela w posiadanie w przypadkach innych niż wymienione w art. 51 pobiera się opłatę stałą w wysokości 25% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, a w razie podjęcia egzekucji na skutek dalszych naruszeń posiadania, opłatę zwiększa się każdorazowo o 100%.

Art. 55.

Za opieczętowanie lub zdjęcie pieczęci, bez dokonywania równoczesnego spisu, pobiera się opłatę stałą w wysokości 4% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego od każdej opieczętowanej izby lub innego pomieszczenia.

Art. 56.

Za egzekucję inną niż wymieniona w art. 44–55 pobiera się opłatę stałą w wysokości 10% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za każdą rozpoczętą godzinę czynności egzekucyjnych.

Art. 57.

Za wszystkie czynności z udziałem Policji, Żandarmerii Wojskowej, wojskowych organów porządkowych, Straży Granicznej i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego pobiera się opłatę stałą w wysokości 25% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

Art. 58.

Za udział w usunięciu oporu dłużnika oraz za wykonanie nakazu w sprawie osadzenia dłużnika w zakładzie karnym pobiera się opłatę w wysokości 25% przeciętnego

wynagrodzenia miesięcznego. Wykonanie nakazu osadzenia uzależnione jest od uiszczenia opłaty przez wierzyciela.

Art. 58a. (uchylony).

Art. 59. (uchylony).

Art. 60.

Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat za czynności komorników niebędące czynnościami egzekucyjnymi, biorąc pod uwagę pracochłonność czynności oraz jako podstawę opłat przeciętne wynagrodzenie miesięczne.

Rozdział 8

Dochód komorników

Art. 61. (uchylony).

Art. 62. (uchylony).

Art. 63.

1. Z zastrzeżeniem odmiennej umowy zawartej między komornikiem i zastępcą komornika, o którym mowa w art. 26, zastępca komornika pobiera 25% dochodu zastępowanego komornika w pierwszym miesiącu sprawowania zastępstwa, a w następnych miesiącach – 50% tego dochodu.
2. Jeżeli przyczyną zastępstwa jest zawieszenie komornika w czynnościach, zastępca komornika należy się do czasu ustania zawieszenia komornika w czynnościach dochód określony w ust. 1, nie dłużej jednak niż przez okres jednego roku. Po upływie jednego roku od dnia zawieszenia komornika w czynnościach zastępca komornika pobiera 100% dochodu zastępowanego komornika.
3. Zastępca komornika ustanowionemu w związku z odwołaniem albo śmiercią komornika należy się, z zastrzeżeniem ust. 5, cały dochód.
4. Dochodem komornika, o którym mowa w ust. 1, 2 i 3, są pobrane i ściągnięte w danym miesiącu opłaty egzekucyjne oraz zwrot wydatków gotówkowych za przejazdy, określone w art. 39 ust. 2 pkt 3, pomniejszone o koszty działalności egzekucyjnej komornika i sumy określone w niniejszym artykule.
- 5.¹⁴⁾ Komornikowi odwołanemu oraz spadkobiercom zmarłego komornika należą się opłaty prawomocnie ustalone przed odwołaniem lub śmiercią.
6. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio do zastępcy komornika ustanowionego w związku z odwołaniem albo śmiercią komornika oraz do jego spadkobierców.

---

¹⁴⁾ Utracił moc w zakresie, w jakim nie przyznaje zastępcy komornika – ustanowionemu w związku z odwołaniem albo śmiercią komornika – prawa do opłat egzekucyjnych prawomocnie przez niego ustalonych przed jego odwołaniem, na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 czerwca 2009 r. sygn. akt SK 5/09 (Dz. U. Nr 105, poz. 879).

Rozdział 9

Nadzór nad komornikami

Art. 64.

1. Nadzór zwierzchni nad działalnością komorników i działalnością samorządu komorniczego sprawuje Minister Sprawiedliwości. Nadzór ten nie może wkraczać w działania podlegające nadzorowi sądu.
2. Nadzór nad działalnością komorników sprawuje Minister Sprawiedliwości przez prezesów sądów okręgowych, sędziów-wizytatorów, a w zakresie kontroli finansowej – przez osoby upoważnione.
3. Minister Sprawiedliwości lub, z jego upoważnienia, prezes sądu okręgowego może zlecić sędziemu-wizytatorowi, a w uzasadnionych przypadkach w zakresie kontroli finansowej – osobie upoważnionej, przeprowadzenie wizytacji w określonej kancelarii.

Art. 65.

1. Krajowa Rada Komornicza sprawuje nadzór nad komornikami niezależnie od nadzoru sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości i prezesów sądów.
2. Krajowa Rada Komornicza wyznacza komorników-wizytatorów spośród komorników, którzy są obowiązani dokonywać wizytacji w kancelariach danego okręgu. Wizytacja kancelarii powinna być przeprowadzona co najmniej raz w ciągu 3 lat.
3. Przedmiotem nadzoru, o którym mowa w ust. 1, jest terminowość, rzetelność i skuteczność postępowania egzekucyjnego.
4. Osoby powołane do sprawowania nadzoru nad działalnością komorników mają prawo wglądu w czynności komorników, mogą żądać wyjaśnień oraz w razie stwierdzenia uchybień mogą wystąpić do sądu o wydanie zarządzenia w trybie art. 759 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 66.

1. Komornik jest obowiązany złożyć przed dniem 1 lutego każdego roku roczne sprawozdanie ze swojej działalności.
2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, komornik składa prezesowi właściwego sądu apelacyjnego, a kopie tego sprawozdania przekazuje prezesowi właściwego sądu okręgowego oraz radzie właściwej izby komorniczej.
3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, zakres sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę, że dane wskazywane w sprawozdaniu powinny stworzyć odpowiednie warunki do oceny stanu egzekucji w obszarze właściwości sądu apelacyjnego, w szczególności pod kątem sprawności i skuteczności egzekucji oraz występujących tendencji w zakresie ruchu spraw egzekucyjnych.

Art. 67.

1. Rada izby komorniczej przekazuje Krajowej Radzie Komorniczej po dwa egzemplarze protokołów wizytacji i wniosków, poleceń powizytacyjnych oraz sprawozdania zbiorcze kancelarii, a także uchwały i protokoły walnych zgromadzeń komorników izb komorniczych.

2. Krajowa Rada Komornicza przedkłada Ministrowi Sprawiedliwości uchwały i protokoły walnych zgromadzeń izb komorniczych oraz Krajowego Zjazdu Komorników, a także własne sprawozdanie roczne wraz z bilansem, w terminie dwóch tygodni od dnia ich otrzymania lub sporządzenia.
3. Minister Sprawiedliwości może zażądać, w razie potrzeby, od Prezesa Krajowej Rady Komorniczej i rad izb komorniczych również innych dokumentów niż określone w ust. 2.
4. Rada izby komorniczej przekazuje prezesowi właściwego sądu okręgowego odpisy protokołów wizytacji, wniosków i poleceń powizytacyjnych, o których mowa w ust. 1.

Art. 68.

1. Minister Sprawiedliwości może zwrócić się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o uchylenie uchwały samorządu komorniczego sprzecznej z prawem w terminie 6 miesięcy od dnia jej otrzymania.
2. Sąd Najwyższy oddala skargę lub uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi samorządu komorniczego ze wskazaniem co do sposobu jej załatwienia.

Art. 69.

Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe przepisy o biurowości i ewidencji operacji finansowych kancelarii komorniczych. W rozporządzeniu należy uwzględnić potrzeby szczegółowej ewidencji spraw prowadzonych w kancelarii, uwidocznienia przebiegu czynności, zapewnienia przejrzystości wpisów oraz odzwierciedlenia wszystkich operacji finansowych dokonywanych przez komornika, a także stwarzania możliwości kontroli poprawności dokonywanych operacji finansowych.

Art. 70.

Polecenia i wnioski z wizytacji stanowią dla Krajowej Rady Komorniczej i rad izb komorniczych materiał do obowiązkowego, stałego szkolenia komorników.

Rozdział 10

Odpowiedzialność dyscyplinarna

Art. 71.

Komornik odpowiada dyscyplinarnie za zawinione działania lub zaniechania, a w szczególności za:

- 1) naruszenie powagi i godności urzędu;
- 2) rażąco obrazę przepisów prawa;
- 3) niewykonanie poleceń powizytacyjnych;
- 4) wydatkowanie środków podlegających dokumentacji na działalność rażąco niezgodną z ich przeznaczeniem;
- 5) podejmowanie czynności z nieuzasadnioną zwłoką;
- 6) naruszenie właściwości określonej w art. 8.

Art. 72.

1. Karami dyscyplinarnymi są:
  - 1) upomnienie;
  - 2) nagana;
  - 3) kara pieniężna do dwudziestokrotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego;
  - 4) wydalenie ze służby komorniczej.
2. Kara nagany oraz kara pieniężna pociąga za sobą utratę biernego prawa wyborczego do organów samorządu komorniczego na okres 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.
3. Kary pieniężne są przekazywane na rzecz Krajowej Rady Komorniczej.
4. Wydalenie ze służby komorniczej pociąga za sobą zakaz powołania w przyszłości na stanowisko komornika lub asesora komorniczego.
5. Skazanie na kary, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, ulega zatarciu po upływie 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

Art. 72a.

1. Do aplikantów i asesorów komorniczych stosuje się odpowiednio przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej komorników, z zastrzeżeniem ust. 2–6.
2. Karami dyscyplinarnymi są:
  - 1) upomnienie;
  - 2) nagana;
  - 3) kara pieniężna do dziesięciokrotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego;
  - 4) odpowiednio skreślenie z listy aplikantów komorniczych albo skreślenie z wykazu asesorów komorniczych.
3. Skazany na karę nagany lub na karę pieniężną nie może być powołany na stanowisko komornika w ciągu roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.
4. Osoba skreślona z listy aplikantów komorniczych może ponownie przystąpić do egzaminu konkursowego nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.
5. Osoba skreślona z wykazu asesorów komorniczych może zostać powołana na stanowisko asesora komorniczego po upływie 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.
6. Wykonanie kar wobec aplikantów i asesorów komorniczych należy odpowiednio do rady właściwej izby komorniczej oraz do prezesa właściwego sądu apelacyjnego.

Art. 73.

Po upływie 3 lat od dnia popełnienia czynu nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, a postępowanie wszczęte ulega umorzeniu. Jeżeli jednak czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie może nastąpić wcześniej niż przedawnienie przewidziane w przepisach prawa karnego.

Art. 74.

1. Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego mogą złożyć Minister Sprawiedliwości, prezesi sądów, sędziowie-wizytatorzy, organy samorządu komorniczego oraz komornicy-wizytatorzy.
2. Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego złożony przez Ministra Sprawiedliwości wszczyna postępowanie dyscyplinarne. Jeżeli wcześniej wszczęto postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu obwinionego i postępowanie toczy się, komisja dyscyplinarna dołącza wniosek Ministra Sprawiedliwości do tego postępowania w celu łącznego rozpoznania.
3. Minister Sprawiedliwości, składając wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, może zawiesić komornika w czynnościach.
4. Na postanowienie Ministra Sprawiedliwości o zawieszeniu komornika w czynnościach przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Przepisy art. 78 ust. 3–5 stosuje się odpowiednio.

Art. 75.

1. Sprawy dyscyplinarne w pierwszej instancji rozpoznaje komisja dyscyplinarna.
2. Od orzeczeń komisji dyscyplinarnej stronom przysługuje odwołanie do sądu okręgowego właściwego według siedziby kancelarii obwinionego komornika, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem.
3. Od orzeczenia sądu okręgowego nie przysługuje kasacja.
4. Do postępowania dyscyplinarnego w zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Art. 75a.

1. Krajowa Rada Komornicza powołuje komisję dyscyplinarną w liczbie 22 członków spośród kandydatów zgłoszonych w liczbie 3 przez radę każdej izby komorniczej, spośród komorników będących członkami danej izby.
2. Kadencja komisji dyscyplinarnej trwa 4 lata.
3. Spośród członków komisji dyscyplinarnej Krajowa Rada Komornicza powołuje przewodniczącego i dwóch wiceprzewodniczących komisji.
4. Krajowa Rada Komornicza może odwołać przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego komisji dyscyplinarnej na wniosek co najmniej połowy składu komisji lub na wniosek co najmniej połowy składu Krajowej Rady Komorniczej.
5. Obsługę komisji dyscyplinarnej zapewnia Krajowa Rada Komornicza.

Art. 75b.

1. Krajowa Rada Komornicza odwołuje członka komisji dyscyplinarnej przed upływem kadencji, jeżeli:
  - 1) zrzekł się funkcji członka komisji;
  - 2) zostało wszczęte przeciwko niemu postępowanie karne lub dyscyplinarne;
  - 3) utracił prawo wykonywania zawodu komornika w wyniku orzeczenia dyscyplinarnego, orzeczenia sądowego albo odwołania przez Ministra Sprawiedliwości;
  - 4) został zawieszony w czynnościach komornika.

2. W trakcie trwania kadencji skład komisji dyscyplinarnej może być uzupełniony, z tym że mandat nowego członka wygasa wraz z upływem kadencji komisji dyscyplinarnej.
3. Po upływie kadencji członkowie komisji dyscyplinarnej pełnią swoją funkcję do zakończenia prowadzonego przez nich postępowania dyscyplinarnego, chyba że zachodzi konieczność prowadzenia postępowania dyscyplinarnego od początku.

Art. 75c.

Członkowie komisji dyscyplinarnej są niezawiśli w zakresie orzekania.

Art. 75d.

1. Komisja dyscyplinarna rozpoznaje sprawy dyscyplinarne w trzyosobowym składzie orzekającym.
2. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej wyznacza skład orzekający oraz przewodniczącego składu orzekającego spośród jego członków.

Art. 75e.

1. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej kieruje jej pracami, a w szczególności wyznacza terminy posiedzeń i przedstawia akta sprawy sądowi odwoławczemu.
2. W razie nieobecności przewodniczącego komisji dyscyplinarnej jego obowiązki wykonuje wiceprzewodniczący.

Art. 75f.

Stronami postępowania dyscyplinarnego są:

- 1) wnioskodawca – podmiot, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego;
- 2) obwiniony – komornik, asesor lub aplikant komorniczy, przeciwko któremu złożono wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

Art. 75g.

1. Obwiniony może korzystać z pomocy obrońcy, którym może być adwokat, radca prawny albo komornik.
2. Obwiniony może ustanowić najwyżej dwóch obrońców.

Art. 75h.

1. Komisja dyscyplinarna powinna dążyć do tego, aby sprawa została rozpoznana na pierwszym posiedzeniu.
2. Z ważnych powodów przewodniczący może odroczyć posiedzenie na czas nie dłuższy niż 30 dni.
3. Posiedzenie odroczone prowadzi się w dalszym ciągu, chyba że skład komisji dyscyplinarnej uległ zmianie.

Art. 75i.

Rozprawa przed komisją dyscyplinarną odbywa się bez względu na niestawiennictwo stron prawidłowo powiadomionych o terminie, chyba że strona usprawiedliwi swoją nieobecność i wniesie o odroczenie rozprawy.

Art. 75j.

Protokolantem posiedzenia komisji dyscyplinarnej może być komornik, asesor komorniczy albo aplikant komorniczy wyznaczony przez przewodniczącego komisji dyscyplinarnej.

Art. 75k.

Jeżeli obwiniony przyznaje się do popełnienia czynu podlegającego odpowiedzialności dyscyplinarnej, komisja dyscyplinarna, za zgodą stron, może nie przeprowadzać postępowania dowodowego lub przeprowadzić je częściowo.

Art. 75l.

1. Komisja dyscyplinarna wymierza karę, przewidzianą w ustawie, według swojego uznania, bacząc, aby jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy obwinionego, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do obwinionego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej komorników, asesorów i aplikantów komorniczych.
2. Wymierzając karę komisja dyscyplinarna uwzględnia w szczególności motywację i sposób zachowania się obwinionego, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na nim obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw czynu, właściwości i warunki osobiste obwinionego oraz zachowanie się po popełnieniu czynu, a zwłaszcza starania o naprawienie szkody.

Art. 75m.

1. Komisja dyscyplinarna sporządza uzasadnienie orzeczenia w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia.
2. Uzasadnienie orzeczenia doręcza się stronom z urzędu.

Art. 75n.

1. Odpis prawomocnego orzeczenia komisja dyscyplinarna doręcza Ministrowi Sprawiedliwości, Krajowej Radzie Komorniczej i radzie właściwej izby komorniczej. W przypadku asesora komorniczego odpis prawomocnego orzeczenia przesyła się również właściwemu prezesowi sądu apelacyjnego.
2. Orzeczenie, o którym mowa w ust. 1, rada właściwej izby komorniczej załącza do akt komornika, asesora lub aplikanta komorniczego.
3. Komisja dyscyplinarna przechowuje akta postępowania dyscyplinarnego przez 10 lat, licząc od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

Art. 76.

Wykonanie prawomocnego orzeczenia komisji dyscyplinarnej w przypadku kary wydalenia ze służby komorniczej należy do Ministra Sprawiedliwości, a w przypadku kar wymienionych w art. 72 ust. 1 pkt 1–3 – do rady właściwej izby komorniczej.

Art. 77.

W przypadku prawomocnego ukarania koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi ukarany.

Art. 78.

1. Komisja dyscyplinarna może zawiesić w czynnościach komornika, przeciwko któremu wszczęto postępowanie dyscyplinarne lub karne. Jeżeli przeciwko komornikowi prowadzone jest postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, komisja dyscyplinarna zawiesza komornika w czynnościach.
2. Na uchwałę o zawieszeniu w czynnościach komornika przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie, w terminie 7 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Wniesienie zażalenia nie uchyla zawieszenia.
4. Zawieszenie w czynnościach ustaje z dniem prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego, chyba że:
  - 1) komisja dyscyplinarna uchyliła je wcześniej;
  - 2) prawomocnie orzeczona została kara wymieniona w art. 72 ust. 1 pkt 4.
5. W czasie zawieszenia w czynnościach komornika zawiesza się z mocy prawa wszelkie funkcje pełnione przez niego w samorządzie komorniczym.

Art. 78a. (uchylony).

Rozdział 11
Samorząd komorniczy**Art. 79.**

1. Komornicy tworzą samorząd komorniczy.
2. Samorząd komorniczy obejmuje:
  - 1) Krajowy Zjazd Komorników;
  - 2) Krajową Radę Komorniczą;
  - 3) walne zgromadzenia komorników izb komorniczych;
  - 4) izby komornicze.
3. Krajowa Rada Komornicza i izby komornicze posiadają osobowość prawną.
4. Kadencja władz samorządu komorniczego trwa 4 lata.

Art. 80.

1. Najwyższą władzą samorządu komorniczego jest Krajowy Zjazd Komorników.
2. Krajowy Zjazd Komorników wybiera Prezesa Krajowej Rady Komorniczej, Krajową Komisję Rewizyjną oraz określa siedzibę władz.
3. Członków Krajowej Rady Komorniczej wybierają walne zgromadzenia komorników izb komorniczych po dwóch z każdej izby komorniczej.
4. Krajowy Zjazd Komorników jest zwoływany dla zaopiniowania uchwał w najważniejszych sprawach dotyczących komorników i warunków ich pracy.

Art. 81.

1. Zwyczajny Krajowy Zjazd Komorników jest zwoływany co 2 lata.
2. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Komorników może być zwołany w każdym czasie na żądanie Ministra Sprawiedliwości albo na żądanie co najmniej trzech izb komorniczych, albo na mocy uchwały Krajowej Rady Komorniczej.
3. Tematyka i problemy do rozstrzygnięcia powinny być podane radom izb komorniczych na miesiąc przed zwołaniem Krajowego Zjazdu Komorniczego.

Art. 82.

Krajowa Rada Komornicza jest związana uchwałami Krajowego Zjazdu Komorników i w swoich poczynaniach nie może wykroczyć poza upoważnienia określone w uchwałach i ustawie.

Art. 83.

Krajowa Rada Komornicza jest reprezentantem komorników.

Art. 84.

1. Prezes Krajowej Rady Komorniczej reprezentuje ją na zewnątrz, kieruje jej pracami i przewodniczy na posiedzeniach. W razie nieobecności Prezesa jego obowiązki wykonuje wiceprezes.
2. Uchwały Krajowej Rady Komorniczej są wykonywane przez Prezesa lub wyznaczonych jej członków.
3. Oświadczenia woli w sprawach majątkowych Krajowa Rada Komornicza wyraża w formie uchwały.
4. Krajowa Rada Komornicza na posiedzeniu dokonuje podziału czynności między swoich członków, jak również uchwała regulamin swojej pracy. Dokumenty te Krajowa Rada Komornicza doręcza Ministrowi Sprawiedliwości i radom wszystkich izb komorniczych.

Art. 85.

1. Do zakresu działania Krajowej Rady Komorniczej należy w szczególności:
  - 1) wyrażanie opinii w przedmiocie powoływania i odwoływania komorników i asesorów komorniczych oraz w przedmiocie tworzenia nowych stanowisk komornika;
  - 2) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących biurowości i rachunkowości obowiązujących w kancelariach i w innych sprawach dotyczących przepisów, organizacji i funkcjonowania komornika i kancelarii;
  - 3) wyrażanie opinii w sprawach zmian przepisów dotyczących egzekucji, wykonywania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia i funkcjonowania komorników;
  - 4) wyrażanie opinii w sprawach przedstawianych przez Ministra Sprawiedliwości lub organy samorządu komorniczego;
  - 5) wyrażanie opinii w sprawach zasad etyki zawodowej;
  - 6) współdziałanie w organizowaniu egzaminu komorniczego;

- 7) ustalanie wysokości składek miesięcznych na potrzeby samorządu komorniczego oraz zasad ich wydatkowania;
  - 8) wyznaczanie komorników-wizytatorów dla poszczególnych izb komorniczych;
  - 9) zwoływanie Krajowego Zjazdu Komorników oraz jego organizacja;
  - 10) uchwalanie regulaminu działania Krajowej Rady Komorniczej oraz rad izb komorniczych, ze szczególnym uwzględnieniem procedury podejmowania uchwał oraz kwestii reprezentowania tych organów;
  - 11) uchwalanie ramowego regulaminu obrad walnego zgromadzenia komorników izby komorniczej;
  - 12) współpraca z organizacjami komorników innych krajów;
  - 13) wydawanie czasopisma zawodowego;
  - 14) prowadzenie działalności gospodarczej;
  - 15) budowanie, wynajmowanie i utrzymywanie wspólnych pomieszczeń magazynowych i hal aukcyjnych oraz utrzymywanie ciężkiego sprzętu transportowego;
  - 16) przechowywanie akt spraw, w których postępowanie zostało zakończone, oraz zbędnych urzędzeń ewidencyjnych;
  - 17) prowadzenie stron internetowych Krajowej Rady Komorniczej celem zamieszczania wymaganych przez przepisy prawa ogłoszeń i informacji;
  - 18) wykonywanie innych czynności przewidzianych przepisami prawa;
  - 19) współpraca z sądem prowadzącym elektroniczne postępowanie upominawcze w zakresie prowadzenia i aktualizowania listy komorników, zasad potwierdzania danych do weryfikacji podpisu elektronicznego dla komorników, umożliwiającym dostęp do elektronicznych tytułów wykonawczych i ich weryfikację.
2. W zakresie prowadzenia działalności, o której mowa w ust. 1 pkt 14, oświadczenia woli w imieniu Krajowej Rady Komorniczej składa prezes lub wiceprezes oraz jeden z jej członków.
  3. Krajowa Rada Komornicza może przekazać radzie izby komorniczej zadanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 15.
  4. Krajowa Rada Komornicza składa Ministrowi Sprawiedliwości raz w roku, w terminie do 31 marca, informację o stanie egzekucji.

Art. 86.

1. Izbę komorniczą tworzą komornicy prowadzący kancelarię w okręgu sądu apelacyjnego.
2. Siedzibą izby komorniczej jest miejscowość, w której ma siedzibę sąd apelacyjny.
3. Członkostwo w izbie komorniczej powstaje z mocy prawa z dniem uzyskania przez komornika prawa wykonywania czynności, o których mowa w art. 2, i ustaje z dniem odwołania komornika. Z dniem odwołania komornik przestaje pełnić wszelkie funkcje w organach samorządu komorniczego.

Art. 87.

Organami izby komorniczej są:

- 1) walne zgromadzenie komorników izby komorniczej;
- 2) rada izby komorniczej;
- 3) komisja rewizyjna.

Art. 88.

1. Walne zgromadzenia komorników izby komorniczej są zwyczajne i nadzwyczajne.
2. Zwyczajne walne zgromadzenie komorników izby komorniczej zwołuje rada izby komorniczej w pierwszym kwartale każdego roku.
3. Nadzwyczajne walne zgromadzenie komorników izby komorniczej zwoływane jest z inicjatywy Krajowej Rady Komorniczej na podstawie uchwały rady izby komorniczej albo na wniosek co najmniej 1/5 komorników izby komorniczej.
4. W walnym zgromadzeniu komorników izby komorniczej ma obowiązek uczestniczyć każdy członek danej izby komorniczej.
5. W walnym zgromadzeniu komorników izby komorniczej mają prawo uczestniczyć aplikanci i asesory komorniczy, jednakże nie mogą oni brać udziału w głosowaniu.

Art. 89.

1. Do kompetencji walnego zgromadzenia komorników izby komorniczej należy:
  - 1) wybór przewodniczącego i wiceprzewodniczącego oraz członków rady izby komorniczej;
  - 2) wybór członków Krajowej Rady Komorniczej;
  - 3) wybór komisji rewizyjnej w składzie przewodniczącego i 4 członków;
  - 4) zatwierdzanie rocznego sprawozdania przedstawionego przez radę izby komorniczej i zamknięcie okresu rachunkowego;
  - 5) uchwalenie budżetu;
  - 6) uchwalenie składek na określone cele;
  - 7) uchwalenie regulaminu działania;
  - 8) opiniowanie innych spraw dotyczących komorników, o które zwróci się Minister Sprawiedliwości.
2. Walne zgromadzenie komorników izby komorniczej wybiera przewodniczącego zgromadzenia i uchwała regulamin swojego działania w głosowaniu jawnym.
3. Walne zgromadzenie komorników izby komorniczej podejmuje uchwały w innych sprawach niż określone w ust. 2 w głosowaniu tajnym.

Art. 90.

1. Decyzje walnego zgromadzenia komorników izby komorniczej zapadają w formie uchwał.
2. Do ważności uchwał walnego zgromadzenia komorników izby komorniczej wymagana jest zwykła większość głosów w obecności co najmniej 2/3 komorników izby komorniczej.

Art. 91.

1. Rada izby komorniczej działa w siedzibie izby komorniczej i składa się z:

- 1) 7 osób – w izbach liczących do 100 komorników;
  - 2) 9 osób – w izbach liczących powyżej 100 komorników.
2. Rada izby komorniczej na posiedzeniu dokonuje podziału czynności między swoich członków, jak również uchwała regulamin swojej pracy. Dokumenty te rada doręcza wszystkim komornikom izby komorniczej i Krajowej Radzie Komorniczej.

Art. 92.

1. Rada izby komorniczej reprezentuje izbę komorniczą.
2. Przewodniczący rady izby komorniczej reprezentuje ją na zewnątrz, kieruje jej pracami i przewodniczy na posiedzeniach. W razie nieobecności przewodniczącego, jego obowiązki wykonuje wiceprzewodniczący rady.
3. Uchwały rady izby komorniczej są wykonywane przez przewodniczącego lub wyznaczonych jej członków.
4. Oświadczenia woli w sprawach majątkowych rada izby komorniczej wyraża w formie uchwały.

Art. 93.

1. Do zakresu działania rady izby komorniczej należy:
  - 1) (uchylony);
  - 2) wyrażanie opinii w sprawie powoływania i odwoływania komorników i asesorów komorniczych;
  - 3) (uchylony);
  - 4) nadzór nad przestrzeganiem przez komorników i asesorów komorniczych powagi i godności zawodu;
  - 5) zlecenie komornikom-wizytatorom dokonania wizytacji wyznaczonej kancelarii;
  - 6) organizowanie doskonalenia zawodowego komorników;
  - 7) organizowanie szkolenia aplikantów komorniczych;
  - 8) zarząd majątkiem izby komorniczej;
  - 9) zwoływanie walnych zgromadzeń komorników izby komorniczej i wykonywanie uchwał tych zgromadzeń;
  - 10) prowadzenie rejestrów komorników, asesorów i aplikantów komorniczych oraz rejestru kancelarii i ich siedzib w obrębie danej izby komorniczej;
  - 11) wykonywanie innych czynności przewidzianych przepisami prawa i wynikających z podjętych uchwał.
2. Do zakresu działania rady izby komorniczej może także należeć wykonywanie czynności, o których mowa w art. 85 ust. 1 pkt 15.
3. Rada izby komorniczej przedstawia corocznie Krajowej Radzie Komorniczej informacje o rejestrach, o których mowa w ust. 1 pkt 10.

Art. 94.

1. Uchwały rady izby komorniczej zapadają zwykłą większością głosów, przy czym w razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego.

2. Do ważności uchwał rady izby komorniczej jest wymagana obecność ponad połowy jej członków.

Rozdział 12

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 95–98. (pominięte).

Rozdział 13

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 99.

1. Komornicy zatrudnieni w dniu wejścia w życie ustawy stają się z tym dniem komornikami w rozumieniu tej ustawy w dotychczasowych siedzibach.
2. Komornicy prowadzący w dniu wejścia w życie ustawy zespół komorników lub działalność komorniczą w innej wspólnej formie dostosują sposób prowadzenia tej działalności do wymogów tej ustawy, w terminie 3 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.
3. Minister Sprawiedliwości doręczy komornikom akty powołania, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
4. Z dniem doręczenia komornikowi aktu powołania ustaje jego dotychczasowy stosunek służbowy.

Art. 100.

Praktykanci komorniczy, którzy złożyli z wynikiem pozytywnym egzamin komorniczy przed dniem wejścia w życie ustawy – na swój wniosek – mogą zostać powołani przez Ministra Sprawiedliwości asesorami komorniczymi, choćby nie spełniali wymagań określonych w art. 10 ust. 1 pkt 3.

Art. 101.

1. Osoby, które rozpoczęły praktykę komorniczą przed dniem wejścia w życie ustawy, a nie spełniają wymagań określonych w art. 10 ust. 1 pkt 3, mogą kontynuować szkolenie, a po jego ukończeniu przystąpić do egzaminu komorniczego.
2. Osoby określone w ust. 1 mogą być zatrudnione na stanowisku komornika po uzupełnieniu kwalifikacji, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3.

Art. 102.

1. Komornicy, którzy w dniu powołania na stanowisko komornika nie ukończyli 35 roku życia, mają obowiązek uzupełnić kwalifikacje wymagane w art. 10 ust. 1 pkt 3 w ciągu 10 lat od dnia wejścia w życie ustawy.
2. Minister Sprawiedliwości może, na wniosek prezesa sądu apelacyjnego właściwego dla miejsca działania komornika, zwolnić komornika od spełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli przemawiają za tym ważne względy społeczne lub osobiste obowiązanego.

3. W przypadku niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 1, Minister Sprawiedliwości odwołuje komornika ze stanowiska.

Art. 103.

1. Komornik może odkupić majątek, stanowiący środki trwałe, prowadzonej przez siebie kancelarii nabyty z funduszy pochodzących z ryczałtu kancelaryjnego.
2. Cenę zbycia majątku, o którym mowa w ust. 1, oblicza się przy pomniejszeniu ceny rynkowej o stopień amortyzacji.
3. Prezes sądu apelacyjnego, w uzasadnionych przypadkach, może rozłożyć na raty należności za majątek, o którym mowa w ust. 1, na okres nie dłuższy niż 3 lata.

Art. 104.

1. Sprawy egzekucyjne wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy rozliczane są do dnia jej zakończenia według przepisów dotychczasowych, z tym że ryczałty kancelaryjne w całości zatrzymują komornicy z przeznaczeniem na koszty działalności egzekucyjnej określone w art. 34.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do egzekucji alimentów i innych świadczeń powtarzających się, w których opłaty i inne należności pobiera się według przepisów ustawy z zaliczeniem opłat pobranych przed dniem jej wejścia w życie, z tym że nadwyżka opłat oraz pobrane ryczałty nie podlegają zwrotowi.

Art. 105.

1. Kwota funduszu rezerwowego zgromadzona w sądzie w ramach rachunku sum depozytowych, prowadzonego na podstawie odrębnych przepisów, podlega z dniem wejścia w życie ustawy przekazaniu na koszty działalności egzekucyjnej.
2. Kwoty pochodzące z nadwyżek ryczałtu kancelaryjnego, zgromadzone na rachunkach depozytowych sądów, podlegają od dnia wejścia w życie ustawy przekazaniu na rachunek Krajowej Rady Komorniczej z przeznaczeniem na:
  - 1) pożyczki inwestycyjne dla nowo ustanowionych rewirów komorniczych;
  - 2) wynagrodzenia aplikantów i asesorów komorniczych;
  - 3) inne cele wynikające ze statutowej działalności organów samorządu komorniczego.

Art. 106. (pominięty).

Art. 107. (pominięty).

Art. 108.

1. Krajowa Rada Komornicza na pierwszym posiedzeniu dokonuje podziału czynności między swoich członków, jak również uchwała regulamin swojej pracy. Dokumenty te Krajowa Rada Komornicza doręcza Ministrowi Sprawiedliwości i radom wszystkich izb komorniczych.
2. Rada izby komorniczej na pierwszym posiedzeniu dokonuje podziału czynności między swych członków, jak również uchwała regulamin swojej pracy. Dokumenty te rada doręcza wszystkim komornikom izby komorniczej i Krajowej Radzie Komorniczej.

Art. 109. (pominięty).

Art. 110.

Ustawa wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.